

შირაკი

SHIRAKI

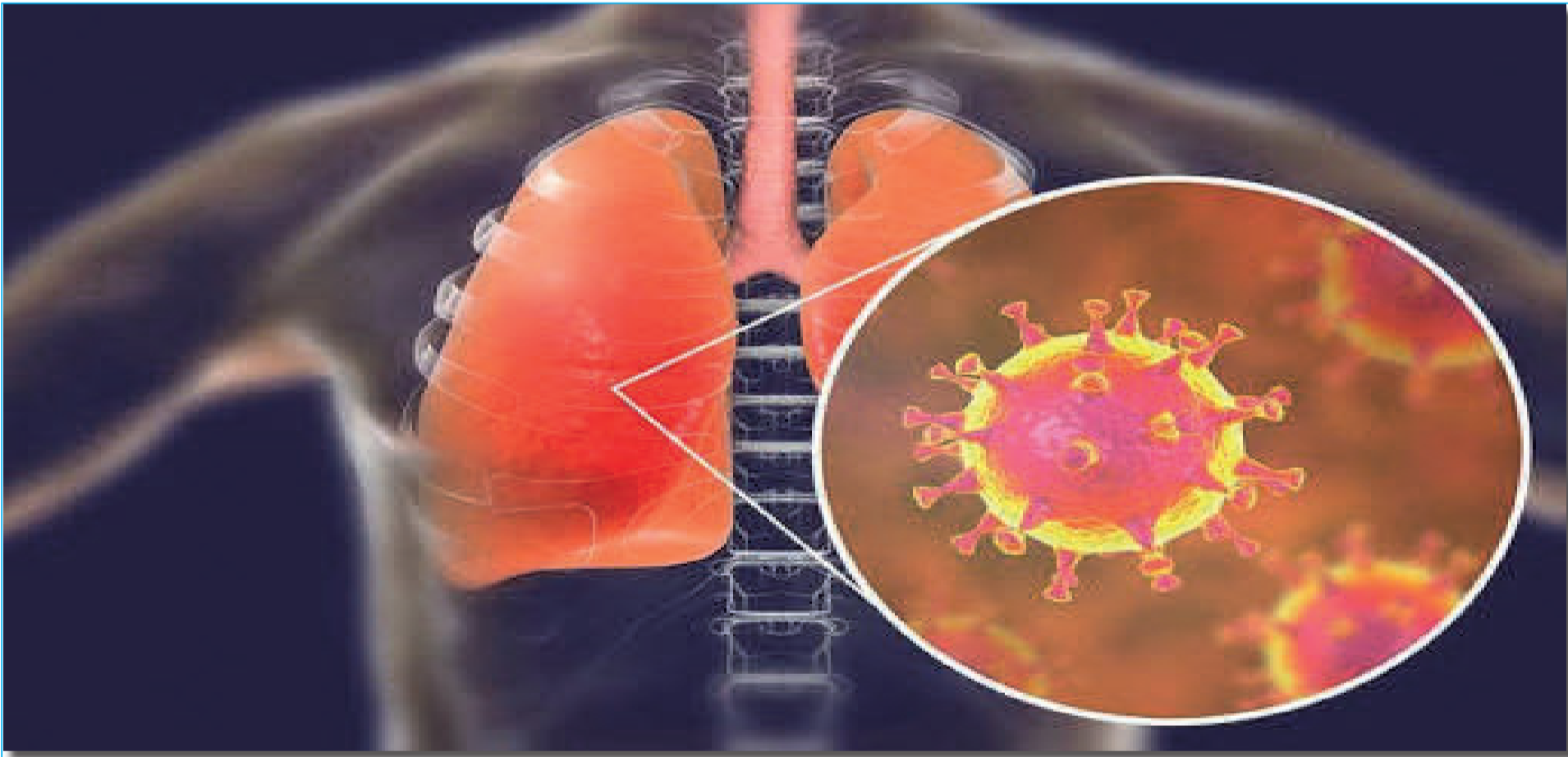
გამოცემის 1937 წლიდან
დადოვლისწყაროს პენიცილინების გაუქმით

№7(9.917)
21-28 მარტი 2020 წელი
ფასი: 50 თეთრი

კორონავირუსი გვითევს!

დარჩი სახლში!

დედოფლისწყაროში თვითიზოლაციაში 37 ადამიანი იმყოფება.

კარანტინში გადაყვანილია 1 პირი

კახეთიდან თბილისის ერთ-ერთ კლინიკაში გასული დღე-ღამის განმავლობაში კიდევ ორი ადამიანი გადაყვანეს. თვითიზოლაციაში მყოფთა რაოდენობა კი 249-დან 283-მდე გაიზარდა. ამის შესახებ დაავადებათა კონტროლისა და ჯანმრთელობის ცენტრის კახეთის განყოფილების უფროსმა, ნელი ხინაიძემ განაცხადა.

დედოფლისწყაროს საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ცენტრის 20 მარტის მონაცემებით, „დედოფლისწყაროში თვითიზოლაციაში 37 ადამიანი იმყოფება, ხოლო კარანტინში გადაყვანილია 1 პირი“ -აცხადებს გაზეთ „შირაქთან“ საუბრისას ცენტრის ხელმძღვანელი მარიამ ბონაძე.

დედოფლისწყაროში მოქალაქეები გარეთ ძირითადად პროდუქტების შესაძენად გამოდიან. სახლში დარჩენას ამჯობინებენ მოვაჭრეებიც, რადგან ფიქრობენ, რომ მათი საქმიანობა ვირუსით დაინფიცირების რისკს შეიცავს. დისტანციური მუშაობის რეჟიმზე გადასული დედოფლისწყაროს თვითმმართველობაც, 20 მარტიდან დაიხურა სილაძის სალონები, ტანსაცმლის მაღაზიები. იფუნქციონირებს მხოლოდ სასურსათო მაღაზიები და სააფთიაქო ქსელი.

აგრარულ ბაზრებზე ეს შუზღუდა არ იმოქმედებს, ასევე იმუშავებს ფოსტა. სასურსათო მაღაზიების გარდა, იმუშავებს სოფლის მეურნეობისთვის საჭირო მხამ-ქიმიკატების მაღაზიები და ბენზინგასამართი სადგურები.

მთავრობის გადაწყვეტილება, სხვადასხვა საცალო სავაჭრო ობიექტის დახურვასთან დაკავშირებით, სავალუტო ჯიხურებს არ შეეხება.

მთავრობის გადაწყვეტილებით, საქართველო 21 მარტიდან საჭირო მიმოსვლას სრულად წყვეტს.

„საქართველოს მთავრობის მითითებით, „ჯორჯიან ეარვეის“ დროებით წყვეტს რეგულარულ ფრენებს ყველა მიმართულებით. შესრულდება მხოლოდ ჩარტერული რეისები, საქართველოს მთავრობის მითითებითა და ხელშეწყობით ჩვენი მოქალაქეების ჩამოსაყვანად ევროპის ქვეყნებიდან. აგრეთვე გვინდა აღნიშნოთ, რომ „ჯორჯიან ეარვეის“ მზად არის ნებისმიერი ქვეყნიდან გამოიყვანოს საქართველოს მოქალაქეები, თუ ამაზე იქნება საქართველოს მთავრობის მზადყოფნა და ხელშეწყობა. ასევე კომპანია მზად არის, ინდივიდუალური შეკვეთებითაც შეასრულოს ჩარტერული ავიარეისები საქართველოს მოქალაქეების სამშობლოში დასაბრუნებლად“.

20 მარტს კორონავირუსის ინფექციაზე დაახლოებით 100-მდე

ნიშანი გაიზარდა

დაავადებათა კონტროლისა და საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ეროვნული ცენტრის დირექტორის ამირან გამყრელიძის განცხადებით, 20 მარტს კორონავირუსის ინფექციაზე დაახლოებით 100-მდე ნიმუში გაიტესტა.

როგორც მან განაცხადა, 30 იანვრიდან დღემდე 1073 შესაძლო შემთხვევაზე ტესტი ჩატარებული, მათგან 43 ლაბორატორიულად დადასტურებული კორონავირუსული ინფექციაა.

მისივე თქმით, შემთხვევათა უმეტესობა არის იმპორტირებული.

ამირან გამყრელიძის ინფორმაციით, საქარანტინე ზონებში არის 1575 ადამიანი მოთავსებული, თვითიზოლაციაში გამოვიდა 191, თვითიზოლაციაში კი რჩება 1781 ადამიანი.

მთავრობა სურსათის 9 ძირითად პროდუქტზე ფასს აზღვავს

„პრემიერ-მინისტრის დავალებით, ვმუშაობთ საგანგებო მექანიზმზე, რომლითაც ფასებს გავაკონტროლებთ 9 ძირითად სასურსათო პროდუქტზე, ეს პროდუქტებია: ბრინჯი, მაკარონი, მზესუმზირის ზეთი, ფეხილი, შაქარი, ხორბალი, რძის ფხვნილი, წინიბურა და ლობიო“, - განაცხადა გარემოს დაცვისა და სოფლის მეურნეობის მინისტრმა ლევან დავითაშვილმა.

მისივე თქმით, სავალუტო რისკებისგან დაზღვევის მექანიზმი შესთავაზეს ძირითად იმპორტიორებს, მსხვილ დისტრიბუტორებს. „შეგვიძლია განვაცხადოთ, რომ ფიქსირებულ საკურსო რეჟიმში გადავზღვევთ განსხვავებას კონკრეტული ფასიდან და კონკრეტული გაცვლითი კურსიდან. მსხვილი მომწოდებლები კომპენსაციას მიიღებენ იმისათვის, რომ მათ ფასი შეინარჩუნონ და არ გაზარდონ 9 მნიშვნელოვან პროდუქტზე, რომელზეც დამოკიდებულია ჩვენი მოსახლეობის ძირითადი ნაწილის სასურსათო მომარაგება. ბიზნესთან შეთანხმება შედგა, შესაბამისად, ჩვენ ავამოქმედებთ მექანიზმს.“

მინოდების ჯაჭვის სხვადასხვა რგოლში გაკონტროლდება ფასი, გვექნება მკაცრი მონიტორინგი იმისათვის, რომ კონკრეტულმა ოპერატორმა არ მოახდინოს ფასის სპეკულაციური ზრდა.

რაც შეეხება მარაგებს, ქვეყანაში ძირითადი სასურსათო მარაგები გვაქვს.

იყო რამდენიმე პროდუქტზე შეფერხება, რაც, ერთი მხრივ, პანიკური შესყიდვებით იყო გამოწვეული და, მეორე მხრივ, კლიმატს უკავშირდებოდა. ამინდი გაუმჯობესდა; განმენდითი სამუშაოები ინტენსიურად მიმდინარეობს მთელი დღის განმავლობაში იმისათვის, რომ ტვირთი, რომელიც სახმელეთო გზით არის საქართველოში შემოსასვლელი, ლარსიდან შემოვიდეს. გამოსწორდება მდგომარეობა შვედეთში და გემებიდან სურსათის გადმოტვირთვა დაიწყება.

და ბოლოს, სურსათის დეფიციტის და ფასის ზრდის არანაირი საფუძველი არ არსებობს. ძალიან მნიშვნელოვანია, რომ მთავრობის რეკომენდაციები თითოეულმა მოქალაქემ გაითვალისწინოს, - აღნიშნა ლევან დავითაშვილმა

21 მარტი - პოეზიის დღე

დედოფლისწყაროს მწერალთა ასოციაცია „ფიროსმანის“ სახელით გილოცავთ პოეზიის საერთაშორისო დღეს - 21 მარტს, რომელიც იუნესკოს ეგიდით 1999 წელს დაარსდა. დღევანდელი განსაცდელი კი უფრო მეტად გვაგაღებულებს ჩვენი გულისხმა მარადიული ღირებულებებისკენ მივაპყროთ და რით მოგილოცოთ პოეზიის დღე თუ არა ლექსით:

„ის დღე რა დღეა ლექსს რომ არ დაწერ, რომ ვერ მოიხდის სიყვარულისთვის, მოგონებათა ჭრელ-ჭრულ“

ფარდავ ზე თუ ვერ გაიფიქრა იმავე გულისთქმით, რომელმაც ერთ ღრთს შენში იალა,

დავწვა, დაგფრულა და დაგაღინა და დაგიტოვა სულში იარა, როგორც ტიციანის სხვა კოლომინა.

ასლა დაჰმა, გიჯობს არ დაწერ, ვერ დაიძინებ, მაინც, ზომ იცი,

ის დღე რა დღეა ლექსს რომ არ დაწერ, სიყვარულისთვის რომ ვერ მოიხდის!“

თოვლი, კორონავირუსი და...

დედამინა დაპაუზდა. საზოგადოებრივი დღის წესრიგი სრულად შეიცვალა. ახლა ნაკლებად ვფიქრობთ ყოველდღიურ პრობლემებზე, მაგრამ მეტს ვზრუნავთ იმაზე, თუ როგორ დავძლიოთ კაცობრიობის კიდევ ერთი გამოწვევა. გამოწვევა კი ნამდვილად სერიოზულია. მიუხედავად იმისა, თუ რამდენად ხელოვნურად არის ის გამოწვეული, მასთან ბრძოლა მაინც საჭირო და აუცილებელია.

ამ ყველაფრის ფონზე კი მითები და რეალობა ერთმანეთში ირევა. ნაწილს მითების სჯერა, ნაწილს კი არსებული რეალობის. ფაქტებმა შიშთან და გაურკვევლობასთან ერთად, „უცნობთან“ ბრძოლის შესაძლებლობაშიც დაარწმუნა საზოგადოება. ერთ-ერთი მითი, რომელიც კორონავირუსთან დაკავშირებით გავრცელდა, გარემოს მაღალი ტემპერატურით ვირუსის მოკვლა იყო. გაიფიქრა მოსაზრებამ, რომ გაზაფხულზე მიმდინარე პანდემია ჩაცხრება. თუმცა, საზოგადოებრივი ჯანდაცვის ექსპერტები ამბობენ, რომ ეს ჯერ არ არის დადგენილი. რაც არ ვიცით, იმის დაფერება ნაკლებად მიზანშეწონილია.

ამ მითის არსებობას მარტივად შეუწყო ხელი საქართველოში ამინდის გაუარესებამ. მაშინ როდესაც, 24 გრადუსი უკვე გაზაფხული და ზაფხულიც კი გვეგონა, მარტმა ეს იმედი და მოლოდინი სრულად გააქარწყლა. ვირუსისგან დათრგუნული ხალხის ფანჯრებში 17 მარტის დილას, ყველასგან მოულოდნელად, თოვლი გამოჩნდა, თანაც არც ისე ცოტა. თოვდა, თოვდა და გვებურთ თაღხი. მთელს საქართველოში მსგავსი ამინდი იმდენად მოულოდნელი იყო, რომ საზოგადოებამ ვერც კი გაიაზრა აყვავებულ ატმოსფეროში თოვლის სქელი ფენა რომ ედო. ბავშვები გარეთ გამოვიდნენ, თუ რა შემთხვევაში ბავშვების სიხარულით გაიხარეს, წამით კი ყველას ყველა-

ფერი დაავიწყდა. განწყობის თეორია ამუშავდა. ჩაირთო ადამიანის ბუნებრივი მოთხოვნილება, ჰქონდეს გარემო-პირობების შეცვლასთან დაკავშირებული რეაქცია. მოხდა დანაკლისის შევსება, რომელიც განწყობის ერთ-ერთი სახეობაა და აზრობრივი თუ ფიზიკური ქმედებების მომატებას იწვევს. ქცევითი მოთხოვნილება პირდაპირ

დაუკავშირდა სულიერ სიმშვიდეს, გონებამ პაუზა აიღო და მიგზვდით, თუ რამდენად მოქმედებს გარემოს თუნდაც მცირედი ცვლილება ჩვენს მიზნებსა და რეალურ მოთხოვნილებებზე. ყველამ ვიცით, რომ ამინდი ჩვენს განწყობაზე პირდაპირ გავლენას ახდენს. ჩვენზეა დამოკიდებული, რამდენად დიდ მნიშვნელობას მივანიჭებთ მას. ბევრმა სწორედ გულის კაემანი დაიბაძო თოვლში სიარულით, ზოგმა პირიქით-ამაში დამატებითი პრობლემა დაიხანა, მაგრამ ერთ რამეს ნამდვილად ვერ გავექცევით. მან რაღაც მაინც შეცვალა - ფიქრით გამოწვეული გადაღლილობა, თუ რა შემთხვევაში მოხდეს. დაიხ, ისევ დედამინამ და ბუნებამ გაგვინა დახ-

მარება და ცოტა ხნით მაინც შეუცვალა ჩვენს ფიქრებს დინების მიმართულება.

დღეს დედამინა ვირტუალურ ურთიერთობაზე გადავიდა. ვირტუალური გახდა ყველაფერი, რაც კი შეიძლება წარმოიდგინოთ - სამსახური, სიყვარული, მეგობრობა, გართობა. ყველაფერი, რაც კი აქამდე ჩვენი ცხოვრების განუყოფელ ნაწილს წარმოადგენდა, ვირტუალურ სივრცეს შეერია და გვასწავლა, თუ რამდენი რამის დაკავშირება შეგვიძლია ისე, რომ შედეგად არ დავხარჯოთ ისედაც შეზღუდული რესურსები. თოვლმა ვირტუალურ სამყაროშიც შეიტანა ცვლილებები და „გამოკეტილი“ სოციალური ისევ ღია საზოგადოებად აქცია. ისიც უნდა აღვნიშნოთ, რომ მნიშვნელოვანია ჩვენი ემოციების სხვისთვის გაზიარება, რადგან ამ დროს, მგონია, რომ ყველაზე მეტადაა ადამიანი თავისუფალი.

გრძობა მნიშვნელოვანია, რადგან თუ მას არ იზიარებენ თავი მარტო გვეგონია. ეს უფრო მეტად გვაშინებს, გვაშორებს და გვრიყვანს ემოციებისათვის ქმედებათა ჯაჭვიდან. ასე, რომ ამჯერად თოვლთან დაკავშირებული ფენისზე სტატუსები თითქმის არავის გაუპროტესტებია. ზოგმა ისაკლისა კიდევ მისი სიმცირე.

თოვა ჩუმი, არავის ანუხებს. მშვიდად მოდის და მშვიდად მიდის. თოვა რაღაც ახლის დასაწყისია. სისპეტაკის,

განახლების და შეურყენელობის. ნეტა როგორია, როცა ფიფქი ხარ? ალბათ, გცივა და გეშინია. სულ გეშინია. შიში კი ცუდია. მგონია, რომ ფიფქები და ადამიანები ერთმანეთს ძალიან ვგავართ. ადვილია ჩვენი შეკვრა, მაგრამ დაშლა უფრო ადვილი. ორივე ბედს ვემორჩილებით, გვინდა, არ გვინდა. თუკი ადამიანი თავის ბედს ეწინააღმდეგება, ესეც ბედისწერა მგონია. ბედისწერის მჯერა. თუმცა ფიფქისგან განსხვავებით, ჩვენ თვითონ მაინც ვირჩევთ სად და ვისთან ერთად ვიყოთ, ვირჩევთ მეგობრებს, ცხოვრების თანამგზავრს, პროფესიას, ყველაფერს. ყოველდღიურობაც ჩვენი არჩევანია, მთავარია ამას როგორ შევხვდავთ. თუმცა აქ ოქროს წესის პრინციპით უნდა ვიმოქმედოთ და განვსაზღვროთ-რამდენად მიზანშეწონილია საკუთარი არჩევანის და სურვილების დაცვა იმ ფონზე, როდესაც საზოგადოებას კონსოლიდაცია და ერთიანი აზროვნება სჭირდება. ერთიანობა, რაც ყველა სიკეთესთან ერთად, გვეხმარება სიცოცხლის გადარჩენაში.

მე მიყვარს თოვა - როცა იცი, რომ ვიღაცასთან საერთო სიტომ შიშობა გააპვირავებს. ახლაც თოვს, ბარბთ კი დარღია იმდენი...დარღითან ერთად სილაგაზაცაა, რომელიც გვეუბნება, რომ ადამიანი აუცილებლად მოიგებს უხილავ მტერთან ომს. ომს, სადაც სახლში დარჩენა უფრო მტერი გმირებაა, ვიდრე მასთან შეგებება. ადამიანი სწორედ იმისთვის მოიგებს ამ ომს, თოვლი რომ კვლავ დაინახოს, ზღვა, მთა, მზა დაინახოს. თოვლი, კორონავირუსი და... ერთიანობის შორეული იმედი. აი, რა გვაქვია ჩვენ!

შუშუნა ყანაშვილი

„დისტანციური სწავლების მეთოდი სრულიად ინტერაქტიული პროცესია...“

ოცდამეერთე საუკუნის პირველ მეოთხედში მსოფლიო კატაკლიზმებმა მოიცვა. დედამიწას კორონა ვირუსი უტევს. თითოეული ადამიანი გაურკვეველ შიშსა და მოლოდინში იმყოფება. საქართველოს მთავრობამ მოვლენებს იმაზე ადრე აუწყო ფეხი, ვიდრე კორონავირუსი საფრთხის წინაშე დააყენებდა. სასწავლო დაწესებულებების დახურვამ დიღემის წინაშე დააყენა საზოგადოება. იმისთვის, რომ სასწავლო პროცესი არ ჩაეარდნილიყო, განათლების სამინისტრომ მიიღო გადაწყვეტილება, სწავლების დისტანციურ რეჟიმზე გადასულიყო. მასწავლებლებსაც და მოსწავლეებსაც ექსპერიმენტის ჩატარება უნევთ. მოდით გავიგოთ, რას ფიქრობენ თავად ისინი.

თამაზა კოსტავაშვილი (პირველი საჯარო სკოლის პედაგოგი): რეალობიდან გამომდინარე, საჯარო, კერძო სკოლებსა და უნივერსიტეტებში დისტანციურ სასწავლო პროცესზე გადასვლა ერთადერთი სწორი გამოსავალია შექმნილ სიტუაციაში, მიუხედავად მოსალოდნელი ბარიერებისა. ჩვენი სკოლების უმრავლესობა მეტ-ნაკლებად მზად აღმოჩნდა ახალი გამოწვევისთვის. ჯერ-ჯერობით ბევრ სკოლაში სასწავლო პროცესში არ არის დანერგილი. ონლაინ პროგრამები, რომლებიც უშუალოდ დისტანციური სწავლებისთვის გამოიყენება, საკმაოდ მრავალფეროვანი და სახალისოა მოსწავლეებისთვის, რასაც ემატება დიდი ვირტუალური შესაძლებლობები, თუმცა ზოგიერთი სკოლა უკვე სარგებლობს დისტანციური სწავლების პლატფორმით. სიმართლე გითხრათ, მოულოდნელი აღმოჩნდა ასე მოკლე დროში სასწავლო პროცესის სხვა რეჟიმზე გადართვა, რთულია მოსწავლისთვის პრაქტიკული ახსნის გარეშე, დავალებად მიცემული მასალის განალიზება, ყველას არ აქვს მაღალი სიჩქარის ინტერნეტი, კომპიუტერი და ა.შ. მაგრამ მიუხედავად ამისა, მასწავლებლები და მოსწავლეები აქტიურად ჩაერთნენ სწავლა-სწავლების პროცესში (უნარების და შესაძლებლობების ფარგლებში). არ შემოიძლია არ აღვნიშნო მშობელთა ჩართულობა და მათი გვერდში დგომა (განსაკუთრებით დაწყებითი კლასის მოსწავლეთა მშობლების). მასწავლებლები აქტიურად იყენებენ: საკითხავ ლიტერატურას, შემეცნებით აქ-

სასწავლო პროცესის ანალოგი.

ალეკო კოტავაშვილი (პირველი საჯარო სკოლის მეთერთმეტე კლასის მძღლის კანდიდატი): ჩემი აზრით, დისტანციური სწავლება საკმაოდ ოპტიმალური გზაა ასეთ ვითარებაში, ჩვენი სასწავლო გეგმის დასამთავრებლად. ვფიქრობ, ასეთი სიახლე ჩვენ ქვეყანაში ბავშვებს უფრო მეტად გაახალისებს და შეძლებისდაგვარად ერთმანეთთან ჯგუფური სამუშაოების, თემების გაანალიზების და მსჯელობის საფუძველზე დაახლოებს და მოტივაციასაც მისცემს შემდგომი დავალებებისთვის. საქართველოს განათლების სისტემა კი ვფიქრობ, ყველაფერს აკეთებს იმისათვის, რომ მოსწავლეებმა და სტუდენტებმა ეპიდემიის მიუხედავად არ ჩააგდონ ეს სასწავლო წელი.

რუსუდან გონაშვილი (სორნაპუჯის სკოლის პედაგოგი): შექმნილი სიტუაცია ყველას მოგხსენებთ და ამ სიტუაციის გამო, უწყებათაშორისი საკოორდინაციო საბჭოს გადამწყვეტილებით სასწავლო პროცესის გადავადებასთან დაკავშირებით საქართველოს განათლების, მეცნიერების, კულტურისა და სპორტის სამინისტრომ საჯარო და კერძო სკოლების ადმინისტრაციას, მასწავლებლებსა და მოსწავლეებს რომ დისტანციურ სასწავლო პროცესზე გადასვლა შესთავაზა, ესეც კარგად იცით. რა თქმა უნდა, ყველა კარგად ვაცნობიერებთ, რომ ეს სპონტანური (და, ჩემი აზრით, ერთ-ერთი სწორი) გადაწყვეტილება იყო და ყველაფერი ვერ გაითვლებოდა წინასწარ, თუნდაც ყველა პედაგოგი და სკოლა (მშობელიცა და ბავშვიც) ამისთვის მზად ყოფილიყო. ნუ მინყენთ, მაგრამ, მგონია, რომ მასწავლებლებს გვახსიათებს ერთი უკიდურესობიდან მეორე უკიდურესობაში გადავარდნა, რალაც ოქროს შუალედის მოძებნას არასდროს ვცდილობთ, მუდამ ინსტრუქციებს ველოდებით და ამ ინსტრუქციებსაც სწორხაზოვნად ვიღებთ ყოველგვარი ანალიზის გარეშე, სხვანაირად ვერ ვხსნი ზოგიერთი კოლეგისა თუ სკოლის გადამწყვეტილებას, რომლებიც 45 წუთიან ვიდეო გაკვეთილებს უტარებენ ბავშვებს და თავს იწონებენ იმით, რომ ისე მოეწონათ მოსწავლეებს, 45 წუთის მაგივრად, საათს გააგრძელდა მათი შეხვედრა. წლობით ნაფიქრი და დამუშავებული სასწავლო გეგმით,

სწავლების ფორმითა და სტანდარტებით ვერ მივალნიეთ სასურველ შედეგს და ვინმე ფიქრობთ, რომ საგნებში სიტუაციის გამო ასე სპონტანურად შემოთავაზებული დისტანციური სწავლება იქნება, ან უნდა იყოს ტრადიციული სწავლების ანალოგი?!

თანაც არავის დაუვალდებულებია ეს ჩვენთვის. იმავე რეკომენდაციაში წერია: „მნიშვნელოვანია, თითოეულმა სკოლამ გაითვალისწინოს მოსწავლეთა ინდივიდუალური მდგომარეობა ელექტრონულ მონაცემების გამოყენებას და ინტერნეტზე ხელმისაწვდომობის კუთხით. სამინისტრო მასწავლებლებს მოუწოდებს, მოსწავლის ოჯახის ინდივიდუალური კონტექსტიდან გამომდინარე, მოსწავლეს შეურჩიოს კლასგარეშე საკითხავი მასალა“. იქნება ამაზეც გვეფიქრა? მოსწავლეებს კი არა, ბევრ მასწავლებელსაც არა აქვს სათანადო პირობები იმისთვის, რომ ამ სი-

ტუაციაში განზე არ დარჩეს და რალაც ფორმით მაინც ჰქონდეს ურთიერთობა მოსწავლესთან. მონდომება და სურვილი რომ დიდი აქვთ, ვხედავ, მესმის, მიხარია. მთელი დღე მინევედა უამრავ კითხვაზე პასუხის გაცემა, ამის პარალელურად ვამზადებდი მოსწავლეთათვის დავალებებს, ვპასუხობდი მათ კითხვებს, ფაქტობრივად, გუშინ ონლაინ ვცხოვრობდი. ერთ-ერთმა მოსწავლემ ღამის თორმეტის ნახევარზე მომწერა, კითხვა მაქვსო და ჩემს შეცხადებაზე - ამ შუალამისას-მეთქი?-მშიდად მიპასუხა, კო. სხვა რა გზა მქონდა, მიფუსმინე და ვუპასუხე. საღამოს ონლაინ ჩართვა მქონდა დანიშნული ახალი სკოლის მოდელში ჩართულ მასწავლებლებთან და ამ ჩართვისთვის ფსიქოლოგიურ-ტექნიკურად ვამზადებდი და ვტივრთავდი, თან ყველა დასმულ კითხვას ვპასუხობდი პირადად. იმის თქმა მინდა, რომ ტრადიციული სწავლებისას ერთ თვეში დასახარჯი ენერგია, გუშინ ერთ დღეში დამეხარჯა და წარმოიდგინეთ ახლა ბავშვი, რომელსაც კომპიუტერთან სრულყოფილ გაკვეთილებს უტარებენ ცხრილის მიხედვით. ჩემი მოკრძალებული აზრით, არც სასურველია და არც საავალდებულო ყოველდღე ონლაინ გაკვეთილები. საჭიროების შემთხვევაში, თუკი ამის ტექნიკური შესაძლებლობა გაქვთ და განწყობა-მზაობაც, (არა მხოლოდ თქვენ, მოსწავლეებსაც) რატომაც არა, მაგრამ არა 45 წუთი. რასაც ვხედავ და ვუყურებ, მასწავლებლების უმეტესობა სახელმძღვანელოს გვერდებსა და პრეზენტაციებს უგზავნიან მოსწავლეებს და ცდილობენ, მასალა გაიარონ. მასალის ათვისება ცუდი არაა, საჭიროცაა, მაგრამ, მგონი, ახლა უფრო მეტი უნარების განვითარებაზე ორიენტირებული სახალისო და შემეცნებითი დავალებები უნდა მიცემა და არა მასალის ათვისებაზე ორიენტირებული (ვიმეორებ, ეს ჩემი აზრია და ნუ შემრისხავთ ახლა ამის გამო და პროგრამას ნუ მომიტანთ არგუმენტად). საათობით კომპიუტერთან ჯდომის მაგივრად მივიტოვებ ნასაკითხად რამე წიგნი, თემი, ლექსი... დაფიქრეთ რამე საკითხზე, „აი-ძულეთ“ იაზროვნოს დამოუკიდებლად და ნუ იქნება მაინცდამაინც სილაბუსიდან ეს საკითხი, არაა პრობლემა. ქართულში კვირაში 5 საათია, მაგრამ ყოველდღე არ ვხვდები და ვაძლევ დავალებებს მოსწავლეს ონლაინ.(მადლობა ღმერთს, გაიზარა ჩემი მოსაზრებები დირექციამ და დამთანხმდა), კვირაში 2- ჯერ დავგეგმეთ „გაკვეთილი“ შებრუნებული საკლასო ოთახის პრინციპით. ეს პრინციპი ყველასთვის ნაცნობია და არ შეგანყენთ თავს მისი ახსნით. მივიჩნიე, რომ ყველაზე კარგი ვარიანტი იყო ეს. შეხვედრა და მოსწავლეთა კითხვებზე პასუხის გაცემა კი თეამს - ით გადაწყვიტე, სადაც ერთად განვიხილავთ მათთვის გადაგზავნილ მასალას. ჩემთვის ეს პროგრამაც ყველაზე მოსახერხებელი და პრაქტიკულია ამ

სიტუაციაში ბევრი რამის გამო.

ზამპარია ჭაბუკიანი (პირველი საჯარო სკოლის მეთერთმეტე კლასის მოსწავლე, მდლის კანდიდატი): პირველ რიგში გეტყვით, რომ ონლაინ სწავლაზე გადასვლა ძალიან კარგი საშუალებაა კარანტინის და იმ წესების დასაცავად, რომელიც დღესდღეობით გვაქვს დაწესებული. რაც შეეხება ამ გამოწვევის წინაშე მზაობას, ვიტყვი, რომ არ არის საჭირო დიდი მომზადება, რადგან იქამდე ინტერნეტთან და სოციალურ ქსელებთან ყველას მივინვდებოდა ხელი და ძალიან კარგადაც ვახერხებდით ერთმანეთთან კონტაქტს. ერთი პრობლემა, რასაც ვხედავ და ვფიქრობ, რომ ჯერჯერობით პრობლემად რჩება, ესაა იმ მოსწავლეთა ჩართულობა, რომლებსაც არ აქვს ინტერნეტი, კომპიუტერი ან ზოგადად, სმარტ მონიტირები. ეს სიახლე სამომავლოდ კარგი იქნება, რადგან უფრო აქტიურად დაინერგება ონლაინ სწავლება, სხვა საგანგებო სიტუაციების არსებობის შემთხვევაში, უკვე მზად ვიქნებით ამ გამოწვევისთვის და საკმაოდ მომზადებულნი ვიქნებით. ერთადერთს იმას ვისურვებდი, რომ მოხდეს იმ მოსწავლეთა საჭირო ტექნიკური აღჭურვა (თუნდაც დროებით), რომლებსაც არ აქვთ საშუალება ჩაერთონ ონლაინ გაკვეთილებში.

რუსუდან ნადირაშვილი, (ნგლისური ენისა და ლიტერატურის პედაგოგი) - „ჩემი აზრით, ასეთ შემთხვევაში, დისტანციური სწავლება განათლების სამინისტროს მიერ გადადგმული ერთ-ერთი სწორი და დროული ნაბიჯია. სკოლების უმეტესობას აქვს ინტერნეტი, რაზეც წვდომა აქვს მოსწავლესაც და მასწავლებელსაც. 21-ე საუკუნის თანამედროვე ტექნოლოგიებმა უზრუნველყო პროცესი, სადაც ბავშვებს თავისუფლად შეუძლიათ ინტერნეტის მოხმარება. რაც შეეხება პედაგოგებს, ჩვენც გავლილი გვაქვს ინტერნეტის მოხმარებისთვის საჭირო ტრენინგები. უფროსი თაობის პედაგოგებმაც ათვისეს ინტერნეტთან მუშაობის უნარ-ჩვევები. საპენსიო რეფორმის ფარგლებში, პროექტის განხორციელების შემდეგ სკოლები ახალგაზრდა კადრებით შეივსო. ვფიქრობ, რომ დღეს თუ ადამიანს პრეტენზია აქვს ერქვას მასწავლებელი და სკოლაში შედიოდეს, მას არანაირი პრობლემა არ უნდა ჰქონდეს ტექნიკურად მოახერხოს დისტანციური სწავლება. დისტანციური სწავლების მეთოდი სრულიად ინტერაქტიული პროცესია. ყველაფერი რომ ჩაივლის, მგონია, რომ ეს ყველაფერი დიდ გამოცდილებას დაგვიტოვებს ყველას, მოსწავლესაც, მასწავლებლებსაც და მშობლებსაც. იმედია, ასეთი საფრთხის წინაშე აღარ აღმოვჩნდებით და ასე გლობალური ეპიდემიები აღარ იქნება. ქართველი მედიკოსების მუშაობა იმედს გვაძლევს, რომ სამომავლოდ საქართველო კიდევ უფრო მეტად მობილიზებული იქნება ასეთი გამოწვევისთვის“.

ტივობებს, თემატურ დავალებებს და ასევე, კომუნიკაციის სხვადასხვა ფორმას მოსწავლეებთან: სოციალურ ქსელს; ვიდეოზარს; ტელეფონს; ელექტრონულ ფოსტას. პედაგოგების ნაწილი, რომლებიც ჩართულები არიან ახალი სკოლის მოდელში, უკვე ფლობენ აღნიშნულ ონლაინ პროგრამებს და წარმატებულად იყენებენ დისტანციური სწავლების პროცესში. განათლების სამინისტრო გეგმავს ეტაპობრივად პედაგოგთა გადამზადებას ამ კუთხით. ჩემი აზრით, დისტანციური სწავლება, ეს არის მომავლის სწავლება და ძალიან მალე გახდება ტრადიციული

რა ჰქმნა კორონამ?

შიგრილი შივი!

ამ შიშმა ადამიანებს საღი აზროვნების უნარი დააკარგვინა. ის, რაც კორონავირუსით გამოწვეულმა პანიკამ სუპერმარკეტებში და-ატრიალა, ეს იყო „კორონა ზეიმი“! ათასობით ადამიანი ერთმანეთს ეცი-ლავოდა: ზეთისთვის, ფქვილისთვის, პურისთვის, რომლის მარაგი ყველა სახელმწიფოს აქვს და თუ არ აქვს, ერთმანეთს დახმარება ამ დროს. მაგრამ აი, იმ „საკვების მართონის“ დროს რამდენი კორონავირუსის მატარებელი იყო და ვინ ვის რა გადასდო-ღვირვით იცის!

დღევანდელ ჭარბნარკოზის საზოგადოებაში, როდესაც არ იცინა, სად წაიღონ პროდუქტი, და მუდმივად ეძებენ გასაღების გახარს, მით უმეტეს ახლა, როდესაც რესტორნები და სხვა კვების ობიექტები იკეტება, სად უნდა გასაღდეს ეს პროდუქცია? ამ მხრივ დოქტორი არ იქნება, მაგრამ ადამი-ნები სწორად ამას ინარცით აკეთებენ.

კორონა დადებითი შედეგები

1. კაზინოები მოიხსრა;
2. პორტლები დაიხსრა;
3. ტარორიზმი შეწყდა;
4. სამსაქონლო თავისუფლება მოიხსრა;
5. ღია საზღვრები დაიხსრა;
6. საქმეაქონლო პოლიტიკა მოკვდა;

7. ეროვნულმა შეგნებებმა გაიღ-ვიძეს;
8. მოქალაქეები რეგონებს დაუბრუნდნენ და დიდმა ქალაქებმა ამოიხსნათ;
9. რელიგიური დისკუსიის გაცო-ცხლდა;
10. სიყვარული მხოლოდ ნამდვი-ლი დარჩა;

მოდა, ახალი განცხადება და ქვემოქვედა

კორონავირუსმა „ახალი ტენდენციები დანერგა“ მსოფლიო მოდის იდუ-სტრიაშიც. ცნობილი მოდელები თუ მოუ-ბინესის წარმომადგენლები საზოგა-დოების წინაშე ნიღბებითა და შესაბამისი აღჭურვილობით გამოჩნდნენ.

ცნობილმა დიზაინერებმა მოდელების ჩვენება ვირტუალურ რეჟიმში მოაწყვეს. პირველი მოდის ლეგენდა დოლჩე და გაბანა აღმოჩნდა.

მუშაობის დისტანციურ რეჟიმზე გადავიდა ჯორჯო არმანიც, რომელმაც სა-კუთარი კოლექციის ჩვენების პრეზენტაციის გარდა, თავი ქველმოქმედებითაც დაავამახსოვრა. იტალიური გამოცემა Corriere della Sera-ს ინფორმაციით, Armani-ს ჯგუფი მილიონ 250 ათას ევროს გაიღებს კორონავირუსთან საბრძოლვე-ლად. თანხა მილანში მდებარე სამ საავადმყოფოსა და სამოქალაქო თავდაცვის სააგენტოს გადაეცემა.

კორჯო არმანის კვლავად „დოლჩე და გაბანა“ მიჰყვა. დიზაინერებმა სოლიდური თანხა კვლევით უნივერსიტეტს Humanitas გადაურიცხეს, იმისათ-ვის რომ კორონავირუსის სანინალმდეგო ვაქცინის ექსპერიმენტები დროულად დასრულდეს. თუმცა, იტალიურმა მოდის სახლმა თანხის რაოდენობა არ გაასა-ჯაროვა.

გვირაბი და ანტიგვირაბი

ახალმა კორონავირუსმა შვა ჩვენი დროის გვირაბიც და ანტიგვირაბიც. შიშისა და უი-მედოვის ფონზე გამოჩნდნენ ადამიანები, ვისი ჰუმანურო-ბაც და პროფესიონალიზმიც საგაბალითა და იმადისმო-ცაში.

ჩვენი დროის გვირის სტა-ტუსს ინანილებენ ქვეყნის პრე-მიერ-მინისტრი გიორგი ბახა-რია მთავრობის სხვა წევრებთან ერთად. ხელისუფლების წარმო-მადგენლებთან ერთად ამ დღეე-ბში პროფესიონალიზმისა და სამოქალაქო გვირობის მაგალითები გვიჩვენებს ამირან გამყრელიძე, თენგიზ ცერცვა-ძემ და ჯანდაცვის სფეროს სხვა წარმომადგენლებმა. მედიცინის მუშაკებმა 18 მარტს ქართველი ხალხისგან დამსახურებულად მიიღეს „სოლიდარობის ტაში“. ლონისციების ორგანიზაციური იყო საზოგადოების რიგითი წარმომადგენელი, ფოტოგრაფი გობა ჩანაღირი.

ქართული საზოგადოების განსაკუთრებული სიმპათია იხრება ამირან გამყრელი-ძის მხარეს, როგორც COVID-19-თან მებრძოლი გვირის მიმართ, რომლის შეილიც (ბედის ირონიაც ამას ჰქვია) სწორედ ამ ვირუსით დაინფიცირდა. ეს ფაქტი არ დამა-ლა გამყრელიძემ, პირველმა სწორედ მან ამცნო მოსახლეობას ამის თაობაზე და მეტი სიფრთხილისკენ მოუწოდა. მის მაღალ რეიტინგზე მეტყველებს სოციალურ ქსელში გავრცელებული ფრაზა: „საქართველოს ადრე კლდეზე მიჯაჭვული ამირანის იმე-დი ჰქონდა, ახლა კი-გამყრელიძის“. მოკლედ, ნარსულშიც და ანგუროც ამირანის იმედაც ვართ...

საქართველოშიც და მის ფარგლებს გარეთაც აღმოჩნდნენ ადამიანები, რომელ-თაც გამოიჩინეს სამოქალაქო გვირობა და ყველაფერს აკეთებენ იმისათვის, რომ კორონავირუსისგან დაცვან ხანდაზმულები, ანდა დაეხმარნენ იმ ადამიანებს, ვისაც ეს სჭირდებათ. სოციალურ ქსელში გავრცელდა კადრები იტალიიდან, სადაც ახალ-გაზრდა მამაკაცი სახლში მიტანის უფასო სერვისს სთავაზობს ყველას, ვისაც ამის საჭიროება აქვს და თანამოქალაქეებს სთხოვს, არ გამოვიდნენ გარეთ. საქართვე-ლოშიც მრავლადაა ასეთი მაგალითები, მაგრამ ამის საპირისპიროდ, „კორონამ“ ან-ტიგვირაბის დაბადებასაც შეუწყო ხელი.

ანტიგვირაბის რეიტინგში პირველობას არავის უთმობენ სავაჭრო ობიექტე-ბის წარმომადგენლები, რომელთაც, მთავრობის გაფრთხილების მიუხედავად, საკვებსა თუ ყოველდღიური მოთხოვნილების საგნებზე ფასები მკვეთრად გა-ზარდეს. მათთან ერთად ანტიგვირაბის ტიტულს დამსახურებულად იყოფენ ბენ-ზინგასამართი სადგურების მესვეურებიც. მიუხედავად იმისა, რომ მსოფლიო ბაზარზე ნავთობის ფასი მკვეთრად დაეცა, საქართველოში სანავთობო არათუ გაიარდა, არამედ კიდევ უფრო გაძვირდა. ანტიგვირაბის სიაში მოხვდნენ აფ-თიაქებიც, რომლებმაც ისარგებლეს ხალხში შექმნილი აფიოტაჟით და ისედაც გაძვირებულ მედიკამენტებზე ფასები კიდევ უფრო ასწიეს.

ანტიგვირაბის სიის ლიდერები კი ის ურჩი ადამიანები გახდნენ, რომელთაც დაარღვიეს თვითიზოლაციის პირობები და ქვეყანაში COVID-19-ის გავრცელე-ბის რისკი შექმნეს. მათ უკვე ეწოდათ „მოსიარულე მკვლელები“.

თვითიზოლაციის წესების დარღვევის შემთხვევები იყო იმერეთის, სამეგრე-ლოს, კახეთის, მცხეთა-მთიანეთის, ქვემო ქართლის, შიდა ქართლის, სამცხე-ჯა-ვახეთის, გურიისა და აჭარის რეგიონებიდან, ასევე, თბილისიდან. 19 მარტის მდ-გომარეობით, თვითიზოლაციის წესების დარღვევის გამო, საკარანტინო ზონებში, იძულების წესით, ჯამში, 127 ადამიანია გადაყვანილი.

სწავლა-ონლაინ. კითხვას-ონლაინ...

საქართველოს მთავრობის ხელმძღვანელის გადაწყვეტილებით, კორონავი-რუსთან ბრძოლის სტრატეგიის ფარგლებში, დაიკეტა სასწავლო დაწესებულებები. მაგრამ ეს იმას როდი ნიშნავს, რომ სწავლა გადართეს. 21-ე საუკუნის ტე-ქნოლოგიური მიღწევები იმის საშუალებას ნამდვილად იძლევა, რომ სასწავლო პროცესი დისტანციურად წარმოებოდეს. ამიტომ გააკეთდა გადაწყვეტილება და ლექციებიც ონლაინ ტარდება და პროფესორ-მასწავლებლებსა და მოსწავლე-სტუდენტების ადგილზე გამოცხადება აუცილებლობას სულაც აღარ წარმოადგენს.

მსგავსი რეაქციის წინაშე დადგნენ ევროპის სასწავლოებშიც, რომლებმაც დისტანციური სწავლება პრაქტიკაში დანერგეს.

კიდევ ერთი სახე, რომელიც მოცალეობის უამს შეგიძლიათ გააკეთოთ, წიგნე-ბის კითხვაა, თუმცა ამისთვის ბიბლიოთეკებში ვიზიტი ანდა წიგნის მალაზიებში სია-რული სულაც არ იქნება საჭირო. მათთვის, ვისაც თავისუფალი დროის გატარების პრობლემა აქვს, სასურველი წიგნის კითხვა დისტანციურად შეუძლია, თანაც ისე, რომ ამაში არც თანხა და არც დრო დაეხარჯება. როგორ? ონლაინ. საქართველოს მოქალაქეებისთვის ინტერნეტ-მაღაზია lit.ge-ზე 2093 ელექტრონული წიგნი ერთი თვის განმავლობაში უფასოდ ხელმისაწვდომი გახდა.

ასევე დისტანციურად, ონლაინ რეჟიმში შეძლებს ნებისმიერი მსურველი სპე-ქტაკლებისა თუ კინოფილმების ნახვას, მსოფლიოს ნებისმიერი ღირსშესანიშნაობისა თუ ქალაქის დათვალიერებას...

რა ჰქმნა კორონამ?

წარსლის გაკვირვებულ-თვითდაზარალებულ-გადარჩენილთა

აღამიანის ადგილი ბო-
ღარძი ჩოხელისთვის დღე-
მინაა. დედამიწა ადამიან-
ბისა და სიცოცხლის სამყოფი
სივრცე. ამიტომაც ამოვს:
„თუ დედამიწას გაუმარჯვდე-
ბა, სიცოცხლეც გამარჯვებუ-
ლი იქნება“.

ასე ფიქრობდნენ მთაში,
სადაც ჩვენმა წინაპრებმა სა-
მოქალაქო გმირობისა და პასუ-
ხისმგებლობის გასაოცარი მაგა-
ლითები დაგვიტოვეს. დღეს კი
ჩვენი თანამემამულეები, ისინი,
ვინც კორონა ვირუსის გავრცე-
ლების მაღალი რისკის
ქვეყნებში იმყოფებოდნენ,
არ ემორჩილებიან თვითიზოლაციის წესებს
და მუდმივად არღვევენ
მას. რა არის ეს, თუ არა
დაბალი სამოქალაქო
შეგნება და სხვისი სი-
ცოცხლისა თუ ჯანმრ-
თელობის გაუფრთხი-
ლებლობა?!

ანატორი-აკლამე-
ბში თვითდამარხული
სოფელი, რომელიც პი-
რეიტა ხევსურეთში, შა-
ტილიდან დაახლოებით
3 კილომეტრში მდებარე-
ობს. სოფელში, რო-
მელიც ისტორიული წყა-

რობით მე-18 საუკუნეში ამოწყდა, ძირითადად, სისაურებს უცხოვრიათ.
გადმოცემის თანახმად, რალაც ინფექცია, აქაურად „უამი“ მოსდებია სოფელს და რაკი
დამმარხავი და აკლამამდე მიმყვანი (მიმტანი) ალარავინ რჩებოდა, ავადმყოფი ანატორელები
თავისი ფეხით მიდიოდნენ აკლამაში. ადრე გარდაცვლილებს საწოლი თარობებიდან ძირს გად-
მოაგდებდნენ და ახლა მშვიდ-მწყურვალნი თვითონ ელოდნენ სიკვდილს.

აკლამების შიგნით, კედლების გასწვრივ, მიცვალებულთა დასასვენებლად ორ ან სამ ია-
რუსად ფიქლის თარობები მოწყობილი. აკლამებში რამდენიმე ათეული ადამიანი იყო დაკრ-
ძალული. ადრე დაკრძალულთა ძელები იატაკზე და ქვედა იარუსის თარობებს ქვეშ იყო და-
გროვილი. არქეოლოგიური გათხრის დროს აკლამაში აღმოჩნდა ხის ჭურჭელი, სამკაულები,
ისრისპირები და მონეტები.

ასეთი თვითდამარხვა კაცობრიობისთვის ალბათ უცნობია. აკლამური დაკრძალვის ეს წესი შა-
ტილი გვიანობამდე (XX საუკუნემდე) შემორჩა.

ასეთი ამბები ხდებოდა სტეფანწმინდამდე... გორისციხის სიახლოვეს, სოფლის შემოგარენშიც
შემორჩენილია ღრმა, ვიწროუკლებანი მიწის ორმოები. ისეთი ყელი ჰქონდა ამ ორმოებს, შიგ ჩასუ-
ლი ადამიანი უკან ვეღარ უნდა ამოსულიყო.

სიკვდილის მოლოდინზე მეტი ტანჯვა არ არსებობს ადამიანისთვის. ისინი კი ენამებოდნენ, ნება-
ყოფლობით!

ანატორის აკლამაში კი დარჩა აკვანში ჩანოლილ შვილს გადაფარებული დედის ცხედარი და
წარწერები:

„სარკელიდან მოჩანს შემოდგომის ჭრელი ხეები, მდინარის აქეთ ყველაფერი შავ-თეთრია“; „გაღ-
მა სოფელში ასკილი ყვავის“; „ამ წვილს სარკელში ღმერთიც ვეღარ შემოეტივება“...

მისტიური და სავაიანა ეს ადგილიც და ისტორიაც, ისევე, რომაც ეს წარწერები.
გვიჩვენებს კი - გაუმარჯავალი და დაუზარალებელი. ჩვენი წინაპრებისთვის ძვირფასი, მხოლოდ
სოფელზე ზრუნვა იყო მთავარი ღირებულება, სიცოცხლეზე მთავარიც კი... და სწორად
ფიქრობდნენ ისინი „თუ დედამიწას გაუმარჯვდება, სიცოცხლეც გამარჯვებული იქნება“.

ასე, კორონავირუსმა წარსლის გაკვირვებულ-თვითდაზარალებულ-გადარჩენილთა
სიცოცხლის გარდაცვლა მოიწოდებდა და აწყობდა და სიკვდილ-
სიცოცხლის გარდაცვლა მოიწოდებდა და აწყობდა.

სიყვარული შიშისგან დროს

იზოლაციაში მყოფს და უამრავი დროის
მქონეს, უამრავი და კორონაზე ფიქრი სი-
ყვარულს ვერ დაგვიშლის. ოღონდ ეგაა, სი-
ყვარულიც ვირტუალური ხდება. როგორც
რეალობა გვიჩვენებს, მანამდე არსებული
სიყვარულის ფორმულა, რომ „სიყვარული
ვერტიკალურია და თან ბრუნვადი“, კითხ-
ვის ნიშნის ქვეშ დგება, რადგან დედამიწა
გაჩერდა და მალე მას ალბათ ახალი ფორ-
მულა ჩაანაცვლებს. საოცრება ხდება, ყვე-
ლსა, მანამდე მოუცვლელს, უამრავი თა-
ვისუფალი და აუთვისებელი დრო გვაქვს...
მაგრამ თუ იმასაც გავითვალისწინებთ, რომ
დრო ფარდობითია, მაშინ თავისუფლად შე-
გიძლიათ ამოისუნთქოთ და „დროსა და სი-
ვრცეში სიყვარულით დაიკარგოთ“, თუნდაც
ვირტუალურად, რადგან დრო მანაც მიჰქრის
და სჯობს, წერილების წერა და საყვარე-
ლი ადამიანის ვირტუალურ „ლაივი“ ნახვა
მანაც მოასწროთ, მანამ, სანამ კორონა გა-
დივლიდეს...
„სიყვარულის არითმეტიკაში ერთს მიეუ-
მატოთ ერთი - ყველაფერია, ხოლო ორს გა-
მოვკლეთ ერთი - არაფერი“. წერდა ანატოლ
ფრანსი. ეს ის ფორმულაა, რომელსაც ვერც
შეცვლი და ვერც უამიანობისა თუ ვირტუა-
ლურ სივრცეში გააპროექტებ.

ამიტომ, თუ ამ ფორმულისა და ორმხრი-
ვი სიყვარულის მსხვერპლი გახდებით, მაშინ
მხოლოდ ვირტუალურ სიყვარულს ვეღარ
დასჯერდებით. სერიოზულად უნდა მოეგზა-

ომის პერიოდის პრაქტიკა

აშშ-ის პრეზიდენტმა დონალდ ტრამპმა საკუთარ თავს „ომის პერიოდის პრეზიდენ-
ტი“ უწოდა, კორონავირუსის ძლიერი კრიზისის ფონზე.
კითხვაზე, ხედავს თუ არა ქვეყანას ომში დაავადებასთან, ტრამპმა უპასუხა: „მე ასე
ვუყურებ, მე ასე ვხედავ - გარკვეულწილად, როგორც ომის დროის პრეზიდენტი“, - აღნიშნა
ტრამპმა და დაამატა, რომ ისინი უზილავე მტერს დაამარცხებენ. ტრამპმა აშშ-ის მო-
ქალქეები შეაქო გამონვევასთან რეაგირების გამო. „ამერიკელი ხალხი წარმოუდგენელი
იყო“, - აღნიშნა მან. ცნობისთვის, ახალი კორონავირუსი აშშ-ს 50-ზე მეტ შტატშია დაფიქსი-
რებული. დალუპულთა რაოდენობა კი 135-ს შეადგენს. კორონავირუსის დადასტურებული
შემთხვევების რაოდენობა აშშ-ში 8000-ს აჭარბებს.

კორონა, კალი და კარანტინი

ევროპის რამდენიმე ქვეყანაში სა-
განგებო მდგომარეობა გამოცხადდა,
მათ შორის იტალიასა და ესპანეთშიც.
ამ ქვეყნებში კორონავირუსის გავრცე-
ლების საფრთხის გამო, ხალხი, ფაქტო-
ბრივად კარანტინშია. დროის გაყვანის
საუკეთესო სა-
შუალება ამ დროს
სიმღერა, ცეკვა,
სპორტის რომე-
ლიმე სახეობით
დაკავებაა. მა-
გრამ, ხომ მო-
გეხსენებათ, აკრ-
ძალული ხილი
რომ ყველაზე გე-
მრიელია? ანდა,
ოქროს გალიაში
მყოფს როგორ
ენატრება თავისუფლება? სწორედ ასეა
ევროპაშიც, რადგან ადამიანური გრძ-
ნობები და მოთხოვნები ყველგან
ერთია, მიუხედავად ეთნიკური განსხვავ-
ებისა თუ ეროვნული ტრადიციებისა.
ამიტომ ამ ქვეყნებში ყველაზე დიდი
ფასი დაედო შინაურ ცხოველს, რომელ-
საც მანამდე ერთგულების განმსაზღ-
ვრელ ეტალონად მოიხსენიებდნენ. მას
ახლა ერთგულებასთან ერთად სუფთა
ჰაერზე გასეირნებისა და თავისუფლე-
ბის შეგრძნების
თუნდაც რამდენიმე
წუთიანი აბონემენ-
ტი აქვს. საქმე იმა-
ში გახლავთ, რომ,
იტალიისა და ეს-
პანეთის მთავრო-
ბები მხოლოდ იმ
ადამიანებს აძლე-
ვენ გარეთ გასვლის
საშუალებას, ვისაც
ძალი ჰყავს. რო-
გორც სოციალურ
ქსელში წერენ, ახლა ყველაზე ბედნიერი
ისაა, ვისაც მიეცემა ძალის თხოვებისა
და გარეთ გასვლის შანსი.

„კორონა“ VS კორონავირუსი

კორონავირუსმა ისეთ პროდუქტებსაც „შეუტია“, რომლებიც მის სახელწოდებას-
თან ასოცირდებიან და საეჭრო ქსელში მათ რეალიზაციის საფრთხეც შეუქმნა. ბევრმა
მომხმარებელმა ჩათვალა, რომ პროდუქციის სახელწოდება პირდაპირპროპორციულად
აისახება დაავადების გავრცელებასთან და მის შექმნას ბოიკოტი გამოუცხადა. მათ რი-
ცხვში აღმოჩნდა: შოკოლადი „კორონა“, ბურლულული „კორონა“ და ამავე სახელის
მქონე ლუდი. როგორც ჩანს, ვირუსის სხელებს პანდემიის დროს არ გაუმართლათ.

ლუდი „კორონა“ არც ისე სახარბილო მდგომარეობაშია. ამავე სახელწოდების
ვირუსმა, რომელიც მსოფლიოში მძვინვარებს და საყოველთაო ისტერიის საგანია,
ბრენდის მიმართ გაურკვევლობა გააჩინა. ჩვენ უკვე ვიკვებით, როგორ ეძებდნენ სა-
ძიებო სისტემებში „ლუდის ვირუსს“- რატომღაც, ბევრმა შეცდომით მიიჩნია, რომ
კორონავირუსით დაავადების მიზეზები სწორედ ლუდშია.

ბოლო რამდენიმე კვირის განმავლობაში, მდგომარეობა ბევრად შეიცვალა და
გლობალური ვირუსული ისტერია ლუდ Corona-ს გაყიდვებსაც დაეტყო. კომპანია AB
InBev-მა, რომელიც ლუდ „კორონას“ ამზადებს, განაცხადა, რომ ჩინეთის ბაზარზე
\$170 მლნ დოლარიანი ზარალი ნახა. Budweiser-ის, Corona-სა და Stella Artois-ის შე-
მქმნელმა კომპანიამ განაცხადა, რომ ვირუსის გამო ჩინეთში მათ ლუდზე მოთხოვნა
მნიშვნელოვნად დაეცა. ეს შედეგი, განსაკუთრებით, ჩინური ახალი წლის პერიოდის
დროს გამოჩნდა. AB InBev-ის თქმით, კორონავირუსის გამო, კომპანია, სავარაუდოდ,
მოგებას 10%-მდე იზარალებს, წლის პირველ კვარტალში.

CNN-ის ცნობით, 5W Public Relations-ის გამოკითხვა, რომელშიც ლუდის 737 მო-
ყვარული მონაწილეობდა, გვიჩვენებს შემდეგს: ამერიკელთა 38% ამბობს, რომ არა-
ვითარ შემთხვევაში არ იყიდდა ლუდ „კორონას“, სხვა 16% კი, აღნიშნავს, რომ ლუდ
„კორონას“ საჯარო შეკრების ადგილებში არ შეუკვებთავენ.

ანალიტიკურმა კომპანიამ YouGov, რომელიც ამერიკელი მოქალაქეების მოსაზრე-
ბას იკვლევს, განაცხადა, რომ 2020 წლიდან, ლუდ კორონას შესახებ, დადებითი მო-
საზრებების მაჩვენებელი 75-დან 51-ზე ჩამოვიდა.

ამ ყველაფრის ფონზე, ჩნდება კითხვა, რას მოიმოქმედებს ბრენდი?
როგორც CNN Business იუწყება, „კორონა“ არ აპირებს მის სარეკლამო ტაქტიკა-
ში ცვლილებას შეტანას, ვირუსთან სახელდებით თანხვედრის მიუხედავად. Constel-
lation-ის თქმით, უნდა გავიზოროთ, რომ ვირუსსა და ლუდის ბრენდს არაფერი აქვს
საერთო. მეტიც, „კორონამ“ სიახლეების შესახებ დააანონსა და მისი წარმომადგენ-
ლის, მემი ჰოშმანის თქმით, ბრენდი მიჰყვება იმ საკომუნიკაციო სტრატეგიას, რაც
ბოლო 30 წლის განმავლობაში ჰქონდა: „ჩვენ თანავუგრძნობთ მათ, ვისაც ეს ვირუსი
შეეხო. სიტუაციაზე დაკვირვებას განვაგრძობთ და ვცდილობთ დავრწმუნდეთ, ჩვენს
მომხმარებლებს ესმით, რომ ჩვენს ლუდსა და ვირუსს შორის არაფერია საერთო.“

კორონასთან საზოგადოებრივი სრულდება...

დახს, კორონავირუსთან ხუმრობა რომ არ შეიძლება, ეს მსოფლიომ უკვე ნახა.
ყველამ, ვინც არ გაითვალისწინა მსოფლიო ჯანდაცვის ორგანიზაციის რეკომენდა-
ციები, არასახარბილო შედეგი იწვნია. ბევრი ასეთის სიცოცხლე ლეტალურად და-
მთავრდა. ამჯერად საქართველოში კორონასთან ხუმრობა და თვითიზოლაციის წესე-
ბის დარღვევა ასზე მეტმა ადამიანმა სცადა. ყველა მათგანი კარანტინში გადაიყვანეს,
ხოლო საქართველოს ხელისუფლება იძულებული გახდა, საკანონმდებლო ბერკეტი
აემოქმედებინა და კანონი გაემკაცრებინა. ერთ-ერთი ცვლილება ადმინისტრაციულ
სამართალდარღვევათა კოდექსში შედის, რომლის თანახმადაც, კარანტინის წესის და-
რღვევა გამოიწვევს ფიზიკური პირის დაჯარიმებას 3 000 ლარის ოდენობით, ხოლო
იურიდიული პირის დაჯარიმებას 15 000 ლარის ოდენობით. ამასთან, ცვლილებებით
განისაზღვრება, რომ კარანტინის წესს დაამტკიცებს საქართველოს მთავრობა.
კორონავირუსზე ცუდად იხუმრა ახალგაზრდა გოგონამ, რომელმაც 10-მდე ადა-
მიანს ცრუ ინფორმაციის შემცველი მოკლე ტექსტური შეტყობინება გაუგზავნა. 16
მარტს კორონავირუსთან დაკავშირებით გაგზავნილ შეტყობინებებზე ინფორმაცია
გაავრცელა ჯანდაცვის სამინისტრომ. თუნდაც განცხადებით, მოსახლეობის ნაწილს
დაეგზავნა ყალბი SMS შეტყობინება, თითქოს კორონავირუსთან დაკავშირებით ქვეყ-
ნის საკარანტინე ზონად გამოცხადებდა იგემება. ბრალის დამტკიცების შემთხვევაში
მას 2-დან 3 წლამდე პატიმრობა ემუქრება.

გვერდის მასალები მოამზადა
ინგა შიოლაშვილი

კორონა და მსოფლიო ეკონომიკა

დღესდღეობით კორონა ვირუსი (COVID-19) მსოფლიოს ყურადღების ცენტრშია და სოციალურ მედიაში პოპულარული გამოცემები უკვე აქტიურად წერენ იმ პრობლემებზე, რომელიც კორონა ვირუსმა უკვე შეუქმნა და კიდევ შეუქმნის მსოფლიოს ეკონომიკას. 9 მარტის მონაცემებით, აშშ-ში აქციების ფასი 7.5 პროცენტით დაეცა, რაც უოლ სტრიტზე 2008 წლის მსოფლიო ეკონომიკური კრიზისის შემდეგ არ ყოფილა. ნავთობის ფასებზე არსებულმა სრულმა ომმა შეარხია ფინანსური ბაზრები, რომლებიც კორონა ვირუსების გავრცელების ზღვარზეა. ის რომ კორონა ვირუსი მსოფლიო ეკონომიკაზე ნეგატიურად ზემოქმედებს და მისი ფართოდ გავრცელების შემთხვევაში შესაძლოა ქვეყნების უმრავლესობა ეკონომიკურ კრიზისამდე მიიყვანოს აზრს მოკლებული მსჯელობა ნამდვილად არ არის. ისტორიული გამოცდილება აჩვენებს, რომ ეკონომიკური კრიზისის პირობებში სახელმწიფომ უნდა გაითვალისწინოს თანასწორობის პრინციპი, არ შეზღუდოს ადამიანის უფლებები და ასეთის არსებობის შემთხვევაში ყოველი შეზღუდვა განპირობებული უნდა იყოს მწვავე სოციალური საჭიროებით. გამოცდილება აჩვენებს, რომ ეკონომიკური დანაკარგის ერთი მესამედი პირდაპირი დანაკარგების მიერ იქნება გამოწვეული: სამუშაო ადგილების შემცირება, კარანტინი და სხვა. ეკონომიკური დანაკარგის დანარჩენი კი არაპირდაპირი იქნება - რაც მოხმარებელთა დროის შემცირებას, ბიზნესუბიექტების ქცევის ცვლილებას, ასევე სასესხო რესურსთან წვდომის გამკაცრებასთან იქნება დაკავშირებული. შეგვიძლია ვთქვათ, რომ გლობალური საფინანსო ბაზარი ახლა უფრო მდგრადია, ვიდრე 2008 წლის კრიზისამდე იყო, თუმცა არსებულ ვითარებაში მთავარი გამოწვევა კვლავ გაურკვევლობის მართვაა. რთულია წინასწარ განსაზღვრა, თუ კონკრეტულად რამდენად შემცირდება გლობალური ეკონომიკური ზრდა, ასევე რთულია პროგნოზირება თუ რამდენ ხანს გასტანს ეს გაუარესება. ეკონომიკური ეფექტი განსაკუთრებულად მძიმე იმ ქვეყნებისთვის იქნება, სადაც შედარებით სუსტი ჯანდაცვის სისტემაა. ამ მხრივ მნიშვნელოვანია არსებობდეს ეფექტიანი საკოორდინაციო მექანიზმი, რათა მოთხოვნა-მიწოდებაში არსებული შემცირება მოკლე ვადებში აღდგეს.

საერთაშორისო ბაზარზე ნავთობის ფასის შემცირება გრძელდება. პროცესი კორონავირუსის გავრცელებას უკავშირდება. 2020 წლის იანვრიდან დღემდე ნავთობის ფასი ლონდონის სანავთობო ბირჟაზე შემცირდა თითქმის 15%-ით, რომელიც ამ პერიოდისათვის ნავთობის ფასის ყველაზე დიდი ვარდნაა. ახალი ვირუსის გავრცელებამ ჩინეთის ეკონომიკაში სერიოზული პრობლემა შექმნა. მკვეთრად შემცირებული ჩინეთში ავიაბიზნესი, მათ შორის ტურიზმის კლება 25%-ით და სამომავლოდ ნავთობის ფასების ტრენდი პირდაპირ იქნება დამოკიდებული კორონავირუსის გავრცელების მასშტაბებთან.

„ნავთობის ფასების შემცირება, ძირითადად, უკავშირდება ახალი კორონავირუსის შესაძლო საფრთხეს, რამაც შესაძლებელია გამოიწვიოს ჩინეთის ეკონომიკის მნიშვნელოვანი ვარდნა, რაც გამოიწვევს ნავთობზე მოთხოვნის კლებას. მიმდინარე ეტაპზე ჩინეთში ფიქსირდება 20%-იანი შემცირება ნავთობის მოხმარებაზე, ეს კი არის 3 მილიონი ბარელი დღეში. ჩინეთი გახლავთ მსოფლიოში ნავთობის ერთ-ერთი უდიდესი მომხმარებელი. დიდი ალბათობით, ფასების კლება გაგრძელდება, ახალი კორონა ვირუსის გავრცელების სამიზნობის წინაშე მსოფლიოს უამრავი ქვეყანა. ამან უარყოფითი შედეგი მოუტანა როგორც ჩინეთის ეკონომიკას, ასევე მსოფლიო ეკონომიკას, პირდაპირ თუ ირიბად ეს გავლენა ყველგან იგრძნობა. დაზარალდა ტურიზმის ინდუსტრია, სავაჭრო ურთიერთობებში და სხვა. ავიარეისები შეწყვეტილია, იშვიათი გამონაკლისის გარდა ფრენა ჩინეთის მიმართულებით თითქმის ყველამ გააუქმა. ჩინეთი არის მსოფლიოს ერთ-ერთი მხარე ეკონომიკის მქონე ქვეყანა, რაც იმავდროულად მსოფლიო ეკონომიკის მდგრადობას განაპირობებს“ - განაცხადა ნავთობპროდუქტების იმპორტიორთა კავშირის ხელმძღვანელმა.

მიკის მდგრადობას განაპირობებს“ - განაცხადა ნავთობპროდუქტების იმპორტიორთა კავშირის თავმჯდომარემ ვანო მთვრალაშვილმა.

თავის მხრივ, „ოპეკი პლუსი“ აღნიშნული ვითარებით შემფოთებულია და გეგმავს შეხვედრას მიმდინარე წლის თებერვლის დასაწყისში, ნაცვლად დაანონსებული მარტის შუა რიცხვებისა. ისინი განიხილავენ ნავთობის კვოტების შემცირებას 500 მილიონი ბარელით დღე-ღამეში, რათა ბაზარზე სტაბილურობა შენარჩუნდეს.

მიმდინარე ეტაპზე გლობალურ ბაზრებზე ნავთობის ფასზე გავლენას ახდენს სხვადასხვა მომენტი, თუმცა მათ შორის არის რიგი ფუნდამენტური ფაქტორებისა, რომლებიც ალბათ მთელი წლის განმავლობაში იქნება ნავთობის ფასის განმსაზღვრელი. ასეთია ახლო აღმოსავლეთში, მათ შორის ირანის გარშემო შექმნილი უმძიმესი ვითარება, რომელიც მიმდინარე ეტაპზე გადაურჩა საომარ ესკალაციებს, თუმცა მის წინააღმდეგ ნესდება საკმაოდ მნიშვნელოვანი სანქციები, რომელთა შორის ერთ-ერთი ძირითადი ნაწილი არის ემბარგო ნავთობის ექსპორტზე. ასევე რთული ვითარებაა შექმნილი ისეთ მსხვილ ნავთობმწარმოებელ ქვეყანაში, როგორცაა ლიბია, სადაც უკვე ფიქსირდება ნავთობის მოპოვების შემცირება. უნდა აღინიშნოს ირანში დაძაბულობაც, სადაც ვითარება შიდა სამოქალაქო დაპირისპირების ზღვარზეა. ზოგადად არასტაბილური სიტუაცია ახლო აღმოსავლეთში პრობლემებს უქმნის მსოფლიოს უდიდეს ნავთობმწარმოებელ ქვეყანას - საუდის არაბეთსაც.

ნავთობის ფასზე მოქმედი ერთ-ერთი ფაქტორია ასევე „ოპეკი პლუსის“ შეთანხმება ყოველდღიური ნავთობის მოპოვების შემცირების საკითხთან დაკავშირებით. გადამწყვეტი და უმნიშვნელოვანესია აშშ-ში ნავთობის მოპოვე-

ტიურ შედეგს ახდენს ეკონომიკაზეც, ამ მხრივ ვითარება უმძიმესია. ვაშო-დეპოტ, რომ სანავთობის მოხმარება და ფასიც შემცირდება. პირველი ფაქტორი პირდაპირ კავშირშია ტურიზმის ინდუსტრიაში, რაგან ჩინეთთან ფრენის აპარატის ბაზრის ნაწილშია დაუშვებელი მოხმარება იკლავს. შესაბამისად, ჩინეთიდან ტურიზტების ნაპაღი შემცირდება.

ადგილობრივ ბაზარზე ბოლო პერიოდში ნავთობპროდუქტების ფასი შემცირებულია. ცხადია, მოხმარებლისთვის ყოველთვის კარგია, როცა ფასი იკლებს, მაგრამ ეკონომიკაში ჩნდება პრობლემური საკითხები, რაც საბოლოო ჯამში, ყველა სემენტს მოიცავს და ზარალს იწვევს“ - აღნიშნა ვანო მთვრალაშვილმა. ბოლო 2 კვირის განმავლობაში ნავთობი განუწყვეტილად იაფდება, რასაც სპეკიანტები კორონავირუსს უკავშირებენ. 2020 წლის იანვარში ცნობილი გახდა, რომ „ოპეკი“ სხდომის გამართვას გეგმავდა, სადაც ექსპორტიორი ქვეყნების ორგანიზაცია ნავთობის ფასზე კორონავირუსის გავლენის საკითხის განხილვას გეგმავდა.

კორონავირუსის (COVID-19) აფეთქებამ, რომელიც ჩინეთში - პროვინცია ვუჰანში დაიწყო, 2 000 ადამიანზე მეტი შეინარა, სიკვდილიანობის გარდა მან უდიდესი გავლენა მოახდინა მსოფლიო ეკონომიკაზე. როგორც იცით, ჩინეთი მონივრულად ქვეყანა ეკონომიკის სიძლიერითა და ზრდის მაჩვენებლით, ეს დარტყმა არა მხოლოდ ჩინეთზე, არამედ მთელ მსოფლიოზე აისახა.

სტატიაში მოყვანილი ეკონომიკური ანალიზი ეკუთვნის ფინანსური პროდუქტების შედარების ონლაინ პლატფორმის - Financer Georgia-ის ანალიტიკოსებს.

ეკონომისტების ვარაუდით, ახალი კორონავირუსის ეპიდემიის შედეგად მსოფლიო ეკონომიკის ზრდა შემცირდე-

სენებთ, რომ ინდონეზია მსოფლიო ეკონომიკის რუკაზე მე-16 ადგილს იკავებს.

ასევე გასათვალისწინებელია, რომ ჩინეთში აღმოცენებული ეპიდემია აქტიურად ვრცელდება და არაერთ იცის, რამდენ ხანს გაგრძელდება კარანტინი მსოფლიოში. სავარაუდოა, რომ ეს პროცესი გამოიწვევს სამუშაოების დასაბრუნებელ დათხოვნას და ხელფასების შემცირებას.

საფონდო ბირჟაზე მყოფი ფირმების 85%-ს აქვს საკმარისი ფინანსები, იმისთვის, რომ 6 მომდევნო თვის განმავლობაში დააკმაყოფილონ თანამშრომლები ფინანსურად, ახალი გაყიდვების მიუხედავად.

თუმცა, ათასობით მცირე და საშუალო ბიზნესისთვის ბევრად მალე დადგება სავალალო შედეგები, სავარაუდოა, რომ სამუშაო ადგილების მკვეთრი კლება მალევე დაიწყება და კომპანიების დახურვამდე მივა. ჩინეთის ორმა წამყვანმა უნივერსიტეტმა ჩაატარა გამოკითხვა 1000 მცირე და საშუალო ბიზნესზე, დადგინდა, რომ თუ არსებული სიტუაცია არ გაუმჯობესდება, კომპანიების ერთ მესამედს ერთ თვეში ამოწურება ფულადი სახსრები; 40%-ს კი იგივე შედეგი დაუდგება 3 თვის შემდეგ.

პანდემია მომდევნო ექვსი თვის განმავლობაში კიდევ უფრო ძლიერ ეკონომიკურ შოკებს გამოიწვევს, შესაძლოა, იმის 1,1 ტრილიონი დოლარის ზარალიც.

საქართველო-ჩინეთის შორის სავაჭრო ურთიერთობა ციფრებში ასე გამოისახება: 2019 წელს საქართველოში საქონლით სავაჭრო ბრუნვა 2.7%-ით გაიზარდა და 12 834.7 მლნ აშშ დოლარი შეადგინა. აქედან, ექსპორტი 3 771.5 მლნ აშშ დოლარი იყო (12.4%-ით მეტი), ხოლო იმპორტი - 9 063.2 მლნ აშშ დოლარი (0.8%-ით ნაკლები).

„საქსტატის“ თანახმად, 2019 წელს ჩინეთიდან 858.6 მლნ დოლარის პროდუქტია შემოვიდა საქართველოში და ამ მაჩვენებელით ეს ქვეყანა საიმპორტო ბაზრების სამედიანო თურქეთისა და რუსეთის შემდეგ. 2017 წელს ჩინეთიდან იმპორტმა 732.6 მლნ დოლარი შეადგინა, 2018 წელს კი 833.9 მლნ დოლარი.

„ფინექს 1970“-ის ანალიტიკოსი, ნიკა შენბელიმ ყურადღებას ნავთობის ფასის კლებაზე ამახვილებს და ნეგატიურ პროგნოზებზე საუბრობს, რომელსაც კორონავირუსის ეპიდემიის მოწყვეტა, თუკი მისი შეჩერება ვერ მოხერხდება.

შემცირდა მგზავრთა საკადა არა მხოლოდ ჩინეთის, არამედ ევროპის ქვეყნების მიმართულებით. ბოლო მონაცემი არ არსებობს, თუმცა რეალობა ასეთია, რომ ჩინური საქონლის იმპორტზეც საკმაოდ ბევრი ქვეყანა იკავებს თავს. შესაბამისად, ეს ყველაფერი მოქმედებს სასაქონლო ბირჟებზე და ნავთობის ფასზეც.

თუ ვითარება მალევე დასტაბილურდება, ანუ 2-3 დღეში, ეს რყევა მაინც გასტანს დაახლოებით 2 კვირის განმავლობაში. მაგრამ თუკი ფორსმაჟორული ვითარება გახანგრძლივდება, რასაკვირველია, ნავთობის ფასიც გააგრძელებს კლებას.

ამას გარდა, აზიის საფონდო ბირჟებზე, ინდექსებიც დაწეულია და თუკი მოიმატებს სამიში ვირუსით გარდაცვლილთა რაოდენობა, ეს აუცილებლად აისახება და კიდევ უფრო გაამძაფრებს სიტუაციას.

ალბათ, ყველას გასწვრივ რომ ვთქვათ, ახალი მსოფლიო მსოფლიო ბარაკეპული ნაწილი ეკონომიკის პირველი შემთხვევის დაფიქსირებას - გადამწყვეტილ სუპერმარკეტებში რიგში დგომით და ფიქრით - დაკლავს ღარიანა სკოპიანო. აღნიშნული ხასიათის გამოვლენა საბოლოო არაა კავშირი იმასთან თუ რომელი ეკონომიკისაა სარ, ეს ზოგად-ადამიანურ-ცნობილური ინსტინქტია და არ უნდა ბავშვიანურად, უბრალოდ, მივიღოთ ისეთი რომორიც არის.

მომავლად სათუნა პანაშვილმა

ბისა და წარმოების დონეც. ჯერ კიდევ არ არის სათანადოდ შეფასებული ის გავლენა, რაც კორონავირუსის გავრცელების გამო ჩინეთში და ასევე სხვა ქვეყნებში იწვევს.

„უახლოეს პერიოდში უფრო მკაფიო სურათი იქნება. სანავთობის მოხმარების ასეთი ვარდნა არ ყოფილა ათეული წლების განმავლობაში და ეს პროცესი ჯერ არ დასრულებულა. საგანგაშო მდგომარეობაა და ეს კიდევ არ არის ფსკერი, ველოდებით, რომ სტატისტიკა ისევ შეიცვლება, სავარაუდოდ, კლების მიმართულებით, რაც ეკონომიკაში დიდ დანაკარგს გამოიწვევს. ყველაზე იდეალური ვარიანტი იქნება, რომ ჩვეულ რეჟიმში დაბრუნდეს სიტუაცია, მაგრამ აქამდე ჯერ კიდევ შორი გზაა. მიმდინარე მოვლენები ოპტიმისტური განწყობების საბაზს ჯერჯერობით არ იძლევა“ - განაცხადა ნავთობპროდუქტების იმპორტიორთა კავშირის ხელმძღვანელმა.

რაც შეეხება გლობალური პროცესების ბავშვანას საბარათებში ბაზარზე, მიმდინარე მდგომარეობის ინფორმაციით, დინამიკაში ტრენდი, ალბათ, ამ სცენარით განვითარდება და ფასები უფრო დაბლა წამოვა. „პირველი ადამიანების ჯანმრთელობას და სიცოცხლეს საფრთხეს უქმნის, მაგრამ უდიდეს ნიბა-

ბა 1.3 %-ით, რაც დაახლოებით 1.1 ტრილიონი დოლარის ეკვივალენტია.

Apple-მა ინვესტირებს ამ კვირის დასაწყისში განუცხადა, რომ მიმდინარე კვარტალში ვერ სრულდება სამიზნე გაყიდვები, iPhone-ების მიწოდებასთან დაკავშირებული შეზღუდვებისა და ვირუსით გამოწვეული ჩინეთის ხარჯვითი წილის მკვეთრი ვარდნის გამო. ცნობილია, რომ iPhone-ების დიდი ნაწილი ჩინეთში იწარმოება.

Carmaker Jaguar Land Rover- მა აღნიშნა, რომ მათთანაც იჩინა თავი მიწოდების პრობლემა და ავტომობილების ნაწილების წარმოების წილი გადავა ბრიტანულ ქარხნებში, რაც კომპანიისთვის დამატებით ხარჯებთანაა დაკავშირებული.

ეკონომისტის გათვლებით, კორონავირუსი თუ მხოლოდ აზიაში გავრცელება ასეთი აქტიური ტემპებით, მსოფლიოს მშპ 2020 წელს შემცირდება 400 მილიარდი დოლარით, ანუ 0,5% -ით. თუ ვირუსი მასშტაბურად გავრცელდება აზიას და იქცევა გლობალურ პანდემიად, (რაც უკვე მოხდა) მსოფლიო მშპ-ს ზრდა შემცირდება \$ 1,1 ტრილიონით - ანუ დაახლოებით 1,3%-ით, ეს, დაახლოებით, იგივე იქნება, რაც ინდონეზიის მთლიანი წლიური პროდუქტის დაკარგვა, შეგახ-

რით დავაპაპოთ ბავშვები - რჩევები და რესურსები მშობლებისათვის

მაშინ, როდესაც ქვეყანაში შეჩერებულია ბავშვისა და სკოლების ფუნქციონირება, ყველა სხვა საფიქრალთან ერთად მშობლებს კიდევ ერთი დიდი საფიქრალი დაემატათ, უფრო სწორედ სამი: რითი დააკავონ სახლში ჯდომის შეუწყვეელი ბავშვები? როგორ შეუწყონ ხელი მათ განვითარებას სახლში ყოფნის პერიოდში? თავად როგორ მოახერხონ დისტანციურ რეჟიმში მუშაობა ბავშვების სახლში ყოფნის პერიოდში? შემოგთავაზებთ სხვადასხვა ასაკისთვის განკუთვნილ და სხვადასხვა მიზნობრიობის მქონე აქტივობებს. ცხადია, ინტერნეტში არსებული რესურსები ამოუწურავია, ამიტომ ვარიანტების შემოთავაზებისას მხოლოდ ერთ ან რამდენიმე ბმულს შემოგთავაზებთ. მოგესხენებათ, **youtube** თავად შემოგთავაზებთ დამატებით ვარიანტებს.

სკოლების დიდი ნაწილი ე.წ. ონლაინ რეჟიმზე გადასულია, ამდენად, სკოლის მოსწავლეების დროის გარკვეულ პერიოდს მასწავლებლებთან ურთიერთობა და ე.წ. სასწავლო დავალებების შესრულება იკავებს. ასეთ შემთხვევაში, ჩვენი ამოცანაა მაქსიმალურად სასარგებლო, შემეცნებითი და ამასთანავე, ბავშვისთვის სასიამოვნო აქტივობებით შევავსოთ დარჩენილი დრო. (აქვე მნიშვნელოვანია აღვნიშნოთ, რომ სერიოზულად უნდა მოვეკიდოთ ბავშვების ონლაინ ინტერაქციას კლასთან და მასწავლებლებთან და მაქსიმალურად შევუწყოთ ხელი ამაში: თუკი ბავშვს არ აქვს თავისი ოთახი, უნდა დავიცვათ სიჩუმე მისი ონლაინ ჩართვების დროს).

სკოლის დავალებები ზედმეტ ახსნა-განმარტებას არ საჭიროებს, ბავშვები მეცადინეობენ ონლაინ რეჟიმში მიღებული დავალებების მიხედვით. აქ მშობლის ამოცანაა, ყურადღება მიაქციოს პროცესს, ერთი სიტყვით, ყველაფერი თითქმის ისევეა, როგორც ჩვეულებრივი რეჟიმისას. ერთი შესწორებით - გაკვეთილები ნაკვლად ჩვეული ცხრილისა, გაფანტული დღის სხვადასხვა მონაკვეთში ან მცოცავი გრაფიკით მიმდინარეობს. აქ მნიშვნელოვანია მეცადინეობის გრაფიკი მაინც შეძლებისდაგვარად შენარჩუნდეს.

ბალის ასაკის ბავშვების მშობლები როგორც წესი საქმის კურსში არიან, თუ რა აქტივობებში არიან მათი შვილები ჩართული ბავშვები. შეგიძლიათ დაუკავშირდეთ ბალის აღმზრდელს და დააზუსტოთ. იმ მშობლებს, რომელთა შვილებიც არ დადიან ბავშვთა სახლში, გაქვთ გარკვეული მონახაზი, თუ რა ასაკში რა უნარების განვითარებაზე უნდა იზრუნოთ.

ასეთ დროს, როცა ბავშვების დავალება გამოწვევად იქცა (განსაკუთრებით იმ ოჯახებში, სადაც რამდენიმე ბავშვია), დიდა ცდუნება გაჯეტებს მივანდოთ ბავშვის გართობა. მაქსიმალურად ვეცადოთ, არ ავყვეთ ცდუნებას, რათა მომავალში გაჯეტებზე დამოკიდებულების საშიში შედეგი არ მოვიპოვოთ.

ახლა კი გადავიდეთ უშუალოდ აქტივობებზე და გავიხილოთ რამდენიმე:

ხატვა. გარდა იმისა, რომ ბავშვს მშვიდ მდგომარეობაში აკავებს, თქვენ კი გაძლევთ დროს, სასმასურებრივი თუ საოჯახო საქმე შესრულებული, ხატვას უდიდესი დიაგნოსტიკური და თერაპიული დატვირთვა აქვს. არტ თერაპიის პრინციპის თანახმად, გარკვეული წესით (პასტელის ფანქრებით, გუაშითა და აკვარელით) შესრულებული ნახატი ბავშვის შინაგანი სამყაროს, ქვეცნობიერში მიმდინარე პროცესების ნარმოჩინებას და კორექციას განაპირობებს, თუმცა თუკი ნახატი დიაგნოსტიკა და ნახატში ცვლილებების გზით თერაპია პროფესიონალების პროფესიონალიზაცია, სახლის პირობებში შეგიძლიათ ხატვის მეშვეობით ბავშვებს ზედმეტი ემოციების გამოტანაში, დამშვიდებასა და პარანორმის მოპოვებაში დავეხმაროთ. გარდა ამისა, ხატვა ავითარებს ფერების აღქმას, შეხამების უნარს, შემოქმედებითობას. ცხადია, კარგად მესმის, რომ ხატვა, განსაკუთრებით გუაშითა და აკვარელით მინცდამინც სუფთა სამუშაო არ არის და საფრთხეს უქმნის ბავშვების სახლში ყოფნის პირობებში ისედაც ძნელად მისაღწევ ნესტოებს, თუმცა ეფექტია, რომელსაც ხატვა ბავშვებზე ახდენს, ნამდვილად ღირს დამატებითი ძალისხმევა. სპეციალურად ხატვისთვის გამოყავით პოლიეთილენის ნაჭერი (მოძველებული მაგიდის ან უნივერსალური "კლიონკა") და დაუფინეთ ბავშვებს მაგიდაზე (ალტერნატიულად იატაკზე), რათა თავისუფლად შეძლონ გუაშითა და აკვარელით ხატვა. ტანსაცმელი რომ არ დაისაჯონ, გამოიყენეთ ნინსაფრები. თუკი ბავშვს მოჭარბებული უარყოფითი ემოციები აქვს, ნახატიც, რომ დახატოს აკვარელით, საღებავის წყალში გაზავება ასეთსავე ეფექტს ახდენს მის ემოციებზე. ზოგჯერ ბავშვებს უწინდება სურვილი, ფუნჯის ნაცვლად თითები ხატონ. წუ დაუშლით - ეს პროცესი განსაკუთრებით თერაპიულია და სასარგებლოა მათი ნერვული სისტე-

მისთვის. **ქირაზი** სენსორული პროცესია და ასევე მაღალი თერაპიული ეფექტით გამოირჩევა. აქაც, სასურველია იზრუნოთ სივცის გაჭუჭყიანების პრევენციაზე და მისცეთ ბავშვებს საშუალება თავისუფლად დაკავდნენ ძერწვით. თუ სახლში არ გაქვთ პლასტიკინი, შეგიძლიათ ფეხილით, მარილითა და წყლით მოზეილილი ცომი გაანაწილოთ და შეურიოთ საკვები საღებავი. <https://www.youtube.com/watch?v=AlAm6BF0fs>

ასევე თერაპიული პროცესია **ბაჭყალი** - იგი ამშვიდებს ნერვულ სისტემას და ავითარებს კონცენტრირების უნარს. ეს აქტივობები იმიტაც არის გამორჩეული, რომ ნებისმიერი ასაკის ბავშვისთვის საინტერესო და სასარგებლოა. თუ გასაფრადებლები არ გაქვთ და არც პრინტირებულ მიგონებებზე ხელი, უკიდურეს შემთხვევაში შეგიძლიათ ონლაინ გასაფრადებელი შესთავაზოთ ბავშვებს. <https://lol.disney.com/games/coloring-pages>

კითხვა. კითხვასაც რამდენიმეწლიანი შეგვიძლია მივუდგეთ. მოზრდილი ბავშვებისთვის კითხვა უდავოდ ინდივიდუალური

აქტივობაა, რომელსაც გარდა შემეცნებითი და განმავითარებელი ეფექტისა, კიდევ სიჩუმის ეფექტი აქვს და მშვიდად მუშაობის საშუალებას გვაძლევს. თუმცა, უფრო პატარებთან კითხვა გარდა შემეცნებისა ინტერაქციის ფორმას იძენს. მოახვედთ კითხვის საათები პატარებისთვის, ხმადასმულ ნაუკითხეთ, შემდეგ კი პატარებთან ერთად იმსჯელოთ ნაკითხულზე. შედარებით უფროს ბავშვებს შეგიძლიათ სთხოვოთ, მოამზადონ პრეზენტაცია (ნიგნის შინაარსი, დედაზარი, დასკვნა და საკუთარი შეხატვები) ნაკითხულის შესახებ და გაუზიარონ იგი უფროსებს. ასევე შეგიძლიათ შესთავაზოთ ბავშვებს მსგავსი პრეზენტაციები რამდენიმე მეგობარმა ონლაინ პლატფორმების მეშვეობით გაუზიაროს ერთმანეთს, შემდეგ კი დაუსვან ერთმანეთს კითხვები და იმსჯელონ. თუ სახლში მდიდარი საბავშვო ბიბლიოთეკით ვერ დაიკვებებით, შეგიძლიათ ისარგებლოთ www.lit.ge -ს მიერ უსასყიდლოდ შემოთავაზებული რესურსებით. გაითვალისწინეთ, აღნიშნული საიტებიდან ნიგნების კითხვა მხოლოდ გაჯეტზე სპეციალური პროგრამის - საბა რედერის დაინსტალირების შემდეგ არის შესაძლებელი. საინტერესო ინიციატივით გამოიწვია ამერიკის შეერთებული შტატების საელჩო. დათქმულ დროს ისინი ონლაინ უკითხავენ ზღაპრებს პატარებს. დეტალები შეგიძლიათ იხილოთ შემდეგ ბმულზე: <https://www.facebook.com/usingev/>

მუსიკა. youtube - ზე პატარებისთვის ხელმისაწვდომი რესურსები ვფიქრობ ყველა მშობლისთვის ნაცნობია, თუმცა აქვე გავიზიარებთ მეცნიერულად დამტკიცებულ რეკომენდაციას - მოამინინოთ თქვენს პატარებს კლასიკური მუსიკა. იგი ბავშვებს განვითარებაში ეხმარება. აქვე გთავაზობთ მსოფლიოს უდიდესი ონლაინ რადიოს **Classic FM** - ის მიერ რეკომენდებული ათეულს <https://www.classicfm.com/discover-music/best-classical-music-for-kids/> **ვიდეო.** საბავშვო ფილმებს ერთგული და შეუცვლელი www.adjaranet.com და [\[vies.ge\]\(http://www.vies.ge\) შემოგთავაზებენ. თუ თქვენს პატარებს ანიმები უყვართ, ენციკლოპედია: \[www.animetv.ga\]\(http://www.animetv.ga\) და \[www.tokyo.ge\]\(http://www.tokyo.ge\)](http://www.imo-</p>
</div>
<div data-bbox=)

ხალმწეობა. თუ გვინდა, რომ ბავშვები მაღალ ხელოვნებას ვაზიაროთ, მუზეუმები ამისთვის ონლაინ ექსკურსიებს გვთავაზობენ.

https://www.travelandleisure.com/attractions/museums-galleries/museums-with-virtual-tours?fbclid=IwAR3KZ3u4yNwZlGcgfktFz5kdJNqX-FLVYOWMBzDZL_G4scRqt-SohpbTs გააცოცხლეთ ბავშვებთან ერთად ზღაპრები, გაინაწილოთ როლები და განასახიერეთ მათთან ერთად ზღაპრის გმირები. მნიშვნელოვანია არ გამოგვრჩეს ისეთი აქტივობები, რომლებიც ერთის მხრივ ფანტაზიის განვითარებას, ფერებისა და ფორმების აღქმას, შემოქმედებითობას უწყობენ ხელს, მეორეს მხრივ კი სენსორული უნარების განვითარებას. ცხადია, გადწყვეტილება ბავშვების ინტერესებისა და სახლში არსებული რესურსების მიხედვით უნდა მიიღოთ.

ძარბა. ძარბა, ძარბა, ძარბა, სხვადასხვა მასალებისგან სამკაულის შექმნა - ის საქმიანობებია, რომლებიც შედარებით უფროს ბავშვებს დაინტერესებთ. თავიდან შეიძლე-

ბა გაუჭირდეთ, თუმცა, როგორც კი მცირე შედეგს დაინახავენ, აზარტიც მოემატებათ და უფრო მონდომებით მოუკიდებთ. პატარებთან ერთად შეგიძლიათ ხელნაკეთი სათამაშოები შექმნათ, დაინარჩუნოთ სამკაულის გაკეთებაში, ქალაქისგან და სხვა ხელთ არსებული მასალებისგან ასწავლოთ მარტივი ნაკეთობების შექმნა - ნიგნის საინინგები, გირლანდები, კონვერტები, აპლიკაციები. ამაში **youtube** და, რა თქმა უნდა, შეუდარებელი www.pinterest.com დაგეხმარებათ, სადაც ათათასობით იდგიდან აუცილებლად შეარჩევთ თქვენთვის საინტერესოს.

საა პათიოვანი: „სიტყვების თხაში“. აღნიშნული აქტივობა შეგიძლიათ გამოიყენოთ იმ ასაკის ბავშვებთან, რომლებსაც დამოუკიდებლად წერა-კითხვა შეუძლიათ. აქტივობა შეიძლება ინდივიდუალურად ჩატარდეს, თუმცა ორი ან მეტი ბავშვის პირობებში უფრო საინტერესოა. მიეცეთ ბავშვებს ფურცელი და კლამი, შემდეგ კი დაასახელოთ რომელიმე გრძელი სიტყვა და სთხოვეთ, რაც შეიძლება მეტი სიტყვა შეადგინონ ამ სიტყვაში შემავალი ასოებისგან. სავარჯიშო ავითარებს აზროვნებას, სისხარტებს, ყურადღებას. მოგცემთ საშუალებას, შედარებით მშვიდ რეჟიმში გააჩეროთ ბავშვები.

„ერთობლივი ზღაპარი“. აქტივობა შეიძლება ჩატარდეს როგორც წერილობით, ასევე ზეპირადაც. რამდენიმე ადამიანი უნდა დაჯდეს წრეში. ერთი იწყებს (წერილობით ან თხრობით) ზღაპარს, შემდეგ მოწინააღმდეგეობს და ა.შ. სავარჯიშო ავითარებს შემოქმედებითობას, ფანტაზიას და ფანტაზიას. რეზუსები, თავსატეხები, კროსვორდები და

გონების სავარჯიშოები დააკავებთ ბავშვები მათი ასაკისთვის შესაფერისი რეზუსების, თავსატეხების, კროსვორდებისა და გონების სავარჯიშოების ამოხსნით. ინტერნეტში უამრავი რესურსია მოცემული. ერთ-ერთ მათგანს წარმოადგენს პორტალი mshoblebi.ge <https://www.mshoblebi.ge/gonebis-savarjisho/5737-sakhaliso-rebusebi-da-tha-vsatekhebi-patarebistvis.html> კიდევ ერთი ასეთი ინტერნეტ პორტალია <http://kids.ge/>

ორიგამი. თუ სახლში ფერადი ქაღალდები გაქვთ, შეგიძლიათ ბავშვებთან ერთად ყოუტუბე - ზე ორიგამის მოკეთებას უყუროთ და ნებოს, ნებოვანი ლენტისა თუ სხვა დამხმარე საშუალებების გარეშე შექმნათ ლამაზი ფიგურები.

ორიგამის ერთ-ერთი ყველაზე მარტივად გასაგები და საინტერესო **youtube arxia Easy Origami** - <https://www.youtube.com/channel/UCbEiPECXvNKta4dUBRUh1w>

ღრმის ძაღვსა. შესთავაზეთ ბავშვებს დაწერონ წერილი, რომელსაც გარკვეულ ასაკში ან გარკვეული მოვლენის შემთხვევაში გასხნიან, შემდეგ კი შეინახეთ წერილი (და ჩაინინგეთ, სად ინახავთ, საგულდაგულოდ შენახული და ველარსდროს ნაპოვნი ნივთების ბედი რომ არ ეწიოს).

ქაღალდი. დამალეთ რაიმე ნივთი ბავშვებისთვის უსაფრთხო ადგილას, შემდეგ დაწერეთ რამდენიმე მინინგა, რომლებიც ასევე დამალეთ ისე, რომ პირველი მინინგა მცორეს პოვნის საშუალებას იძლეოდეს, მცორეს მესამედე მიყავდეს ბავშვი და ა.შ. ეცადეთ იყოთ მაქსიმალურად შემოქმედებითი, თუმცა აუცილებლად გაითვალისწინეთ უსაფრთხოება.

მხარბატორი. ვფიქრობ, შედარებით უფროსი ასაკის ბავშვებს დაინტერესებთ ონლაინ ობსერვატორიაში დროის გატარება. მართალია ვებ-გვერდი ინგლისურადაა, მაგრამ დარწმუნებული ვარ, ბავშვები მალევე გაიკვალავნ გზას ვებ-გვერდის ლაბირინთებში. <http://kids.alma.cl/>

ქოლასა. თუ სასწრაფოდ გჭირდებათ, რომ თქვენი ბავშვები მშვიდად ისხდნენ 30-40 წუთის განმავლობაში, მოეცით მათ ძველი ურნალები, ფურცლები, ნებო და მაკრატელი და სთხოვეთ შექმნან თემატური ან თავისუფალი კოლაჟები.

ბამონწევა. ალტერნატიულად, შეგიძლიათ ბავშვები დააკავოთ გამოწვევების შემცველი დავალებებით. მაგალითად, სთხოვეთ ააშენონ კომპი ხელთ არსებული მასალებისგან. მასალები თავად დაურიგეთ (მაგალითად, კომპის აგებისთვის სტანდარტული პაკეტი: 10 თაბახის ფურცელი, 1 მეტრი ნებოვანი ლენტი, 2 ფერადი დასაკრობი ქაღალდი, მაკრატელი, 2 მარკერი).

საინინგო ქაღალდი. თუ თქვენ დაახლოებით ერთი ასაკის რამდენიმე ბავშვი გყავთ, შეგიძლიათ მისცეთ მათი ასაკისთვის შესაბამისი აქტიუალური თემები და სთხოვოთ მოამზადონ პრეზენტაციები. მნიშვნელოვანია თითოეულ პრეზენტაციას მოყვეს განხილვა.

ჩრდილის თხაში. ჩრდილების თეატრი შედარებით პატარა ასაკის ბავშვებს გაართობს. ათვისეთი, თუ როგორ გამოასახოთ კედელზე სხვადასხვა ფიგურები და გაამხიაროთ პატარები <https://www.youtube.com/watch?v=ilX5d5Tsl0>

ქარაქა. იმდროთ კარაქე ბავშვებთან ერთად. სიმღერების კარაქე ვერსიები შეგიძლიათ **youtube**-ზე იპოვოთ. დარწმუნდით, რომ ამით არავის აწუხებთ.

წმლინ ვარჯიში. **youtube**-ზე საბავშვო ვარჯიშების ბევრადი ვერსიაა წარმოდგენილი - პოლტესი, იოგა, აერობიკა, ზუმბა. შესთავაზეთ თქვენს შვილებს მათთვის შესაფერისი და მოსაწონი ვარიანტი. <https://www.youtube.com/watch?v=CBk09JPMHs>

წმლინ ვარჯიში. იმავე **youtube** - ზე სამეჯლოს და თანამედროვე ცეკვის არაერთი გაკვეთილი დგეს. თუ თქვენს შვილს ცეკვა უყვარს, სიმონებში ათვისებს ახალ ილიტებს. <https://www.youtube.com/watch?v=JWYt08npkOQ>

მასალა მოამზადა
საბაშა ბანაშვილი

დედა ნანი სულაშვილი, მეუღლე გელა პაპაჩაშვილი, შვილები: ლალი, ირმა, ირინა, სიძეები: გიორგი მწარიაშვილი, ზურაბ ბაგალიშვილი, ირაკლი კუსიანი, შვილიშვილები: ბარბარე, გიორგი, ტასო, სალომე, დეიდა ლილა, დეიდაშვილები, ბიძაშვილები, მამიდაშვილები და ახლობლები ოჯახებით იუნყებიან **ნატო გულაშვილის** გარდაცვალებას. დაიკრძალა 14 მარტს ქ. დედოფლისწყაროში.

ახალი კორონავირუსი - მითები, ფაქტები და პრევენციის გზები

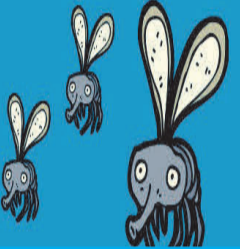
ახალი კორონავირუსის გავრცელება ბასტონი ერთავს, ამ დაავადების შესახებ ბაჩნა უამრავი მითი, რომლებიც სოციალურ ქსელებში განსაკუთრებული სისწრაფით ვრცელდება. შედეგად კი შიშობა, საკამოდ სასიფათო იყოს, რადგან საზოგადოება დაიბნენ სიმართლისა და სიცრუის ერთმანეთის-

ფაქტი: ახალი კორონავირუსი ვერ გადაეცემა ჩინეთში ან COVID-19-ის გავრცელების ქვეყნებში დაზარალებული პროდუქტებისგან.

მართალია, ახალ კორონავირუსს სხვადასხვა საგნის ზედაპირზე სიცოცხლე რამდენიმე საათიდან რამდენიმე დღემდე შეუძლია (დამოკიდებულია ზედაპირის ტიპზე), მაგრამ ძალიან ნაკლებია იმის შანსი, რომ ვირუსი ასეთ ზედაპირზე მაინც დარჩეს ამ უკანასკნელის გადაადგილების, გადატანის ან სხვადასხვა გარემოსა თუ ტემპერატურაზე მოთავსების შემდეგ. თუ ფიქრობთ, რომ ზედაპირი დაზინძურებულია, გასანმენდად გამოიყენეთ სადეზინფექციო ხსნარი. შეხების შემდეგ, გაინმინდეთ ხელები ალკოჰოლის შემცველი ხსნარით

ამ დროისათვის არ არსებობს ინფორმაცია ან მითები, რომლებიც:
 როგორ ახალი კორონავირუსი გავრცელდება
 ნაკლებად ადვილად ახალი კორონავირუსი
 რასიანობით ვირუსია, რომელიც ძირითადად ვრცელდება დაინფიცირებული ადამიანის მიერ
 დაზარალებულ ან დაზარალებულ შედეგად ნაოსნობის წყაროა; ან ვერ ვრცელდება ნარჩენებსა და სხვების ლორწოს წყაროებით. თავის დასაცავად, ხშირად მიიჩნეოდნენ ხალხი ალკოჰოლის ზედაპირზე სადეზინფექციო სითხით ან დაინახათ სააბაზო და წყლით. ასევე, მოერიდეთ ახლო კონტაქტს ყველა იმ ადამიანთან, ვინც ახვალას ან ახვირებას.

ფაქტი: ახალი კორონავირუსი გავრცელდება ნაკლებად ადვილად

ბან გარეგნობას. ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის საკუთარ ვებგვერდზე აქვეყნებენ ფაქტებს ახალი კორონავირუსის შესახებ, გვთავაზობს დეტალურ განმარტებას, თუ რატომ არის ზოგიერთი პოპულარული მითი მცდარი და მითი არაფერი.

ბაჩნა უამრავი კითხვა იმის შესახებაც, თუ რა საშუალებებია ყველაზე ეფექტური ამ დაავადების პრევენციისთვის. ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის ამ კითხვებზეც დეტალურ პასუხებს გვთავაზობს.

ფაქტი: ცივი ამინდი და თოვლი ახალ კორონავირუსს არ კლავს

არ არსებობს მიზეზი დავიჯეროთ, რომ სიცივე ახალ კორონავირუსსა და სხვა დაავადებებს კლავს. მიუხედავად გარემოს ტემპერატურისა, ადამიანის სხეულის ნორმალური ტემპერატურა 36,5°C-37°C-ია. ყველაზე ეფექტური გზა ახალი კორონავირუსისგან თავის დასაცავად არის ხელების ხშირად დაბანა საპნითა და წყლით ან განმენდა ალკოჰოლის შემცველი სადეზინფექციო საშუალებებით.

ფაქტი: ცხელი შხაპის მიღება ახალი კორონავირუსული დაავადებისგან ვერ დაგიცავთ

ცხელი შხაპის მიღება ახალი ტიპის კორონავირუსით გამოწვეული დაავადება COVID-19-ისგან ნამდვილად ვერ დაგიცავთ. მიუხედავად თქვენი აბაზანის ან შხაპის ტემპერატურისა, სხეულის ნორმალური ტემპერატურა მაინც 36,5°C - 37°C რჩება. ძალიან ცხელი წყლით შხაპის მიღება შეიძლება საზიანო იყოს, რადგან უზრაოდ დაინვათ. COVID-19-ისგან თავდაცვის საუკეთესო საშუალება ხელების ხშირად დაბანაა. ამ გზით თქვენ იზორებთ ვირუსებს, რომლებიც შეიძლება თქვენს ხელებზე იყოს და თავიდან იცილებთ ინფექციას, რომელიც თქვენს ორგანიზმში შეიძლება შეიჭრას ხელების თვალბეზე, სახეზე და ცხვირზე მოსმისას.

ან დაიბანეთ საპნითა და წყლით.

ფაქტი: ახალი კორონავირუსი მწერების ნაკბენით არ გადადის

ამ დროისათვის არ არსებობს ინფორმაცია ან მტკიცებულება, რომელიც მიუთითებს, რომ ახალი კორონავირუსი მწერების ნაკბენით გადადის. ახალი კორონავირუსი რესპირატორული ვირუსია, რომელიც ძირითადად ვრცელდება დაინფიცირებული ადამიანის მიერ დახველების ან დაცემინების შედეგად ნამოსული წვეთებით; ასევე ვრცელდება ნერწყვისა და ცხვირის ლორწოს წვეთებით. თავის დასაცავად, ხშირად გაინმინდეთ ხელები ალკოჰოლის შემცველი სადეზინფექციო სითხით ან დაიბანეთ საპნითა და წყლით. ასევე, მოერიდეთ ახლო კონტაქტს ყველა იმ ადამიანთან, ვინც ახველებს ან აცემინებს.

არის თუ არა ხალხის საზოგადოებრივი ახალი კორონავირუსის მოსაპოვებელი

არა. ხელის საშრობები ვერ კლავს COVID-19-ის გამომწვევ ვირუსს. თავის დასაცავად, ხშირად უნდა გაინმინდეთ ხელები ალკოჰოლის შემცველი სადეზინფექციო საშუალებებით ან დაიბანოთ საპნითა და წყლით. ხელების გასუფთავების შემდეგ, აუცილებლად გაიმშალოთ ქსალადით ან თბილი ჰაერით საშრობით.

კლავს თუ არა უზრაოდ დაინვა ახალი კორონავირუსი?

დაუშვებელია ულტრაიისფერი ნათურების გამოყენება ხელების ან კანის სხვა ნაწილების სტერილიზაციისთვის, რადგან ულტრაიისფერმა რადიაციამ შეიძლება გამოიწვიოს კანის გაღიზიანება.

რადიაციის გამოყენება ახალი კორონავირუსის დაინფიცირებული ადამიანის გასაჯანსაღებლად

თერმული სკანერები ეფექტურია იმ ადამიანების გამოსავლენად, რომლებსაც ახალი კორონავირუსის ინფექციის გამო მომატებული აქვთ სხეულის ტემპერატურა.

თუმცა, შეუძლებელია იმ ადამიანების დაფიქსირება, რომლებიც უკვე ინფიცირებული არიან, მაგრამ ტემპერა-

ტურა ვერ არ აქვთ მომატებული. ამის მიზეზი ის არის, რომ ადამიანის სხეულის ტემპერატურა მალე ინვესინციონირდება 2-10 დღეში.

კლავს თუ არა ახალი კორონავირუსი მთელ სხაულა ალკოჰოლის ან ძლიერ წყალს?

არა. მთელ სხეულზე ალკოჰოლის ან ძლიერ წყალს ვერ მოკლავს ვირუსს, რომელიც თქვენს ორგანიზმში უკვე შესულია. ასეთი ნივთიერებების ნასმა შეიძლება საზიანო აღმოჩნდეს ტანსაცმლის ან ლორწოვანი გარსისთვის (თვალები, პირი). გახსოვდეთ, რომ ალკოჰოლი და ძლიერი ეფექტიანია საგნების ზედაპირის დეზინფექციისთვის, მაგრამ საჭიროა, ამ დროს დაიცვათ შესაბამისი რეკომენდაციები.

უამრავი თუ არა შინაურ სხაულას ახალი კორონავირუსის პაპილარობა?

ამ დროისათვის, დაფიქსირებულია ახალი კორონავირუსით ძალის ინფიცირების ერთი შემთხვევა. შინაურ ცხოველებთან ყოველი კონტაქტის შემდეგ, დაიბანეთ ხელები საპნითა და წყლით. ეს დაგიცავთ სხვადასხვა ბაქტერიებისგან, მაგალითად, ნანლაგის ჩხირისა და სალმონელასგან, რომლებიც შეიძლება ცხოველებისგან გადაეცოდნენ.

დაავიწყდა თუ არა ახალი კორონავირუსისგან პანდემიის საინფორმაციო პანელა?

არა. პნეუმონიის საინფორმაციო ვაქცინები, მაგალითად, პნეუმოკოკული ვაქცინა და **Haemophilus influenza B ტიპის (Hib) ვაქცინა** ვერ დაგიცავთ ახალი კორონავირუსისგან.

ნიორი ჯანსაღი საკვებია, რომელსაც მარკვალნი ანტიბიოტიკული თვისებაები აქვს.
 თუმცა, არ არსებობს მითები, რომლებიც აცხადებენ, რომ ნიორი ჯანსაღი საკვებია ახალი კორონავირუსის ინფიცირებისგან დაიხვე.

COVID-19, კორონავირუსების ოჯახის ახალი ვირუსია, რომელიც ადამიანებში რესპირატორული დაავადებების იწვევს. COVID-19 ადამიანიდან ადამიანს გადაეცემა წვეთოვანი გზით - ხელით, ცემინებით; თვალზე, პირზე და ცხვირზე დაუბანელი ხელის შეხებით; დაავადებულთან მჭიდრო კონტაქტით. მნიშვნელოვანია პირადი ჰიგიენის დაცვა: ხელის ან ცემინების დროს მოხრილი იდაყვის აფარება ან ერთგვარი ცხვირსაბურცის გამოყენება და გამოყენებისთანავე, მისი დახურული ნაგვის ურნაში მოთავსება, ხელების ხშირი დაბანა საპნითა და წყლით ან დამუშავება სპირტის შემცველი ხსნარით.

როგორ ვრცელდება ახალი კორონავირუსი (COVID-19)?

ცა, ამ ქმედებას რესპირატორული ინფექციების პრევენცია არ შეუძლია.

დაავიწყდა თუ არა ნიორის ჯანსაღი კორონავირუსისგან?

ნიორი ჯანსაღი საკვებია, რომელსაც გარკვეული ანტიბიოტიკული თვისებები აქვს. თუმცა, არ არსებობს მტკიცებულება, რომ ნიორის ჯანსაღი ადამიანი ახალი კორონავირუსით ინფიცირებისგან დაიხვე.

ახალი კორონავირუსი მხოლოდ სადავოდავს არის თუ ახალგაზრდებს რისკის ქვეშ არიან?

ახალი კორონავირუსით შეიძლება დაინფიცირდეს ნებისმიერი ასაკის ადამიანი. თუმცა, იმის შანსი, რომ ამ ვირუსით უფრო მძიმედ ავად გახდნენ, მაგალითად, ხანდაზმულებში ან იმ ადამიანებში, რომლებსაც ინფიცირებამდე აქვთ სხვა ქრონიკული დაავადებები, მათ შორის ასთმა, დიაბეტი, გულის დაავადებები.

ჯანდაცვის მსოფლიო ორგანიზაციის ყველა ასაკის ადამიანს ურჩევს მიიღოს ვირუსისგან თავდაცვის ზომები, მაგალითად, დაიცვას ხელებისა და სასუნთქი გზების ჰიგიენა.

არის თუ არა ანტიბიოტიკები ეფექტური ახალი კორონავირუსის პრევენციისა და მკურნალობისთვის?

არა. ანტიბიოტიკები არ მოქმედებს ვირუსების წინააღმდეგ; ისინი მხოლოდ ბაქტერიების წინააღმდეგ მოქმედებს.

ახალი კორონავირუსი ვირუსია და გამოდინარე აქვდა, მისი პრევენციისა და მკურნალობისათვის ანტიბიოტიკები არ გამოდგება.

თუმცა, COVID-19-ით ჰოსპიტალიზაციის შემთხვევაში, შეიძლება ანტიბიოტიკები მაინც მოგცენ, რადგან შესაძლებელია პარალელურად ბაქტერიებით ინფიცირებაც.

არსებობს თუ არა კონკრეტული პრევენციის ან მკურნალობის გზები?

ამ დროისათვის, არ არსებობს ახალი კორონავირუსის პრევენციის ან მკურნალობის სპეციფიკური მედიკამენტები.

თუმცა, ვირუსით ინფიცირებულებმა უნდა მიიღონ შესაბამისი სამედიცინო სერვისის სიმპტომების შემსუბუქებისა და მკურნალობისთვის. მიმდინარეობს მკურნალობის კონკრეტულ საშუალებათა აქტიური კვლევა, რომლებმაც კლინიკური ცდებიც უნდა გაიაროს.

ამინდი		დედოფლის		სეზონი		კვირა	
ორშაბათი 23.03 დღე	სამშაბათი 24.03 ღამე	ოთხშაბათი 25.03 დღე	ხუთშაბათი 26.03 ღამე	პარასკევი 27.03 დღე	შაბათი 28.03 ღამე	კვირა 29.03 დღე	კვირა 29.03 ღამე
12°	7°	10°	6°	9°	5°	8°	3°
5°	8°	5°	8°	3°	5°	2°	7°
4°	7°	4°	7°	4°	7°	4°	7°

გამომცემელი შპს „შირაქი“
 დირექტორი ინგა შიოლაშვილი
 რედაქტორი ნინო გორაშვილი-პოპიაშვილი
 წერილში მოყვანილ ფაქტებსა და ციფრებს პასუხს ავებს ავტორი.

სარედაქციო კოლეგია: შუშუნა ყანაშვილი (ჟურნალისტი); ელზა ხარაშვილი (სტილისტ-მენეჯერი); ხათუნა ბენაშვილი (კორექტორი); ნათელა ზოსტაშვილი (ბუღალტერი); ნინო ჰანაშვილი (ოფის-მენეჯერი); მზია ქანჭავაძე (დისტრიბუტორი).

გაზეთი აიწყო და დაკაბადონდა „შირაქის“ კომპიუტერულ ბაზაზე.
 ყოველკვირეული გამოცემა იბეჭდება შ.პ.ს „გამომცემლობა სამშობლოს“ სტამბაში.

რედაქციის მისამართი: ქალაქი დედოფლისწყარო, ფიროსმანის №18, ტელ. 0 356 22 55-49; 598 72-18-72 (დირექტორი) 591-97-73-26 (რედაქტორი)

რეგისტრირებულია დედოფლისწყაროს რაიონის სასამართლოს მიერ, №6014-468.